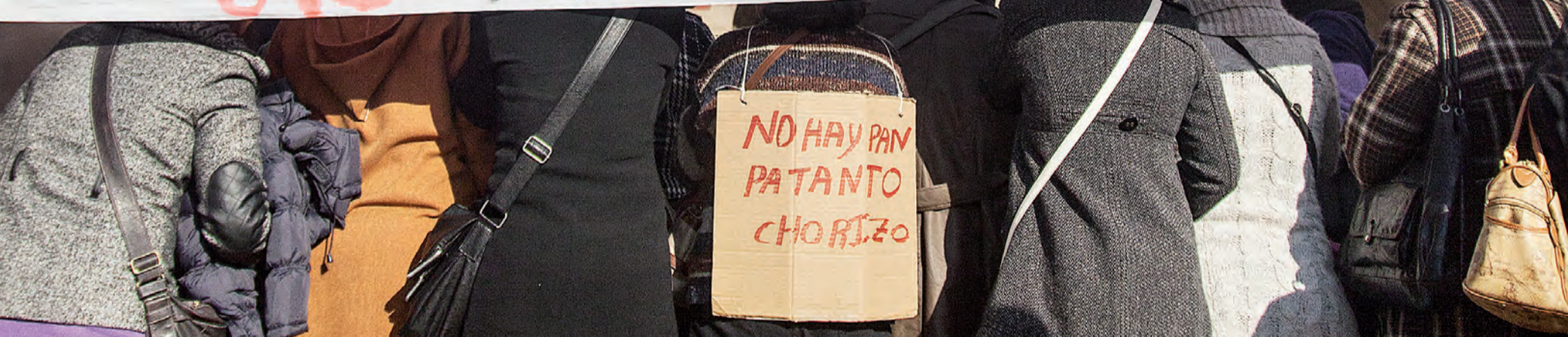

Directa

setmanari de comunicació

Núm 341 4 de desembre de 2013 1,70 €

El pols amb el Parlament

Victòries dels moviments socials a l'hemicicle, objectius bloquejats i reptes pel 2014

PÀGINES 2-4

5-7

Contractació en origen, la gestió de la mà d'obra estrangera a l'agricultura catalana a debat

8-9

El govern d'Artur Mas estudia vendre 14.000 habitatges de lloguer social a **fons d'inversió**

A fons

'**Emergència habitacional**' a l'Estat espanyol', avançament de l'estudi de la PAH i l'Observatori DESC

14

Els pobles indígenes mexicans planifiquen estratègies conjuntes de **defensa del territori i la identitat**

ESTIRANT DEL FIL

Aquest mes fa un any de la constitució del Parlament de Catalunya, concretament, la seva desena legislatura d'ençà que va ser restituit de la mà de l'Estatut d'Autonomia de 1979. Durant aquests mesos, els moviments socials han estat capaços d'introduir les seves reivindicacions a l'agenda política i les actes parlamentàries. Repassem les seves victòries dins l'hemicicle, els objectius que no han aconseguit tirar endavant i els reptes que es marquen per l'any vinent.

Els moviments socials sacsegen la política institucional catalana

La campanya electoral de les darres eleccions al Parlament de Catalunya ja vaticinava la transcendència del moment polític actual. Un any després de l'inici de la legislatura, a les portes d'un 2014 que es preveu clau pel futur polític de Catalunya, els moviments socials fan sentir la seva veu a la cambra del parc de la Ciutadella. Amb la seva acció, estan obligant els partits polítics a tractar temàtiques que, en moltes ocasions, aixequen amplis consensos en el si de la societat, però no reben resposta des de les administracions. En un context en què la crisi social i econòmica colpeja fortament la ciutadania, la mobilització popular no ha permès que el procés sobiranista eclipsi la crisi política i de confiança que pateixen les institucions. Plataformes, col·lectius i organitzacions populars desvetllen les contradiccions i els interessos dels grups parlamentaris sense oblidar la seva tasca principal i quotidiana, la lluita als carrers per oposar resistència a tot allò que consideren injust i la construcció d'alternatives per transformar la societat.

David Bou

@dvdbou

El cicle polític actual del Parlament de Catalunya s'està caracteritzant, d'una banda, pel procés sobiranista i, de l'altra, pels debats sorgits de les propostes que els moviments socials estan introduint a l'agenda mediàtica i política. Davant la manca d'iniciativa legislativa de la cambra durant aquest primer any de legislatura, les iniciatives parlamentàries que tenen el seu origen en les demandes de la societat civil organitzada estan esdevenint un dinamitzador per la política catalana. Un bon exemple de la repercussió institucional aconseguida fruit de la feina incansable que estan desenvolupant diferents orga-

nitzacions als seus espais respectius és la proposició de llei dels drets de les persones gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals i per l'eradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia, popularment coneguda com la llei contra l'homofòbia. La iniciativa ha estat impulsada per la plataforma LGTBCat, creada el mes de maig amb l'objectiu principal de reivindicar la norma i que agrupa pràcticament totes les entitats LGTB del país. La seva aposta era aconseguir un marc legal que garantís estratègies i plans per perseguir i actuar d'ofici en casos de discriminació i maltractament per l'orientació sexual i que afavorís la visibilització del col·lectiu LGTB, entre altres coses. Fruit de l'empenta i la pressió del moviment LGTB, el ple del Parlament va rebutjar l'esmena a la totalitat del Partit Popular i va iniciar el tràmit parlamentari, que va finalitzar

amb l'aprovació de la proposició de llei el 17 de juliol. Tot i que CiU i Ciutadans van votar a favor de la proposta, ja han anunciat que passaran el ribot al text. A hores d'ara, la llei ja s'ha començat a tramitar a la comissió d'igualtat i s'han aprovat les compareixences que se celebraran en seu parlamentària.

ATURANT EL 'FRACKING'

Un altre assumpte on la mobilització popular ha estat clau per pressionar el Parlament i forçar els grups polítics a posicionar-se ha estat el referent a l'ús de la tècnica de la fractura hidràulica per l'extracció d'hidrocarburs, coneguda com a *fracking*. Una setmana abans dels comicis que van suposar la reelecció d'Artur Mas com a president de la Generalitat, es va constituir, a Cervera, la Plataforma Aturem el Fracking (PAF),

Manifestació sota el lema 'Fem-los fora, Juntes podem' el 23 de febrer de 2012 / ROBERT BONET

que aplega grups ecologistes, persones a títol individual i entitats. Les alarmes van saltar quan diferents grups ecologistes de la Segarra, Osona i el Lluçanès van detectar l'interès de multinacionals americanes per prospectar gas natural a diverses comarques de la Catalunya central. Des d'aleshores, el seu objectiu ha estat impulsar la mobilització ciutadana i aturar els processos per la via institucional, forçant els ajuntaments a posicionar-se mitjançant la presentació de mocions a través de grups polítics amb representació als consistoris. Aquesta reacció tan ràpida de la PAF va suscitar l'interès dels mitjans per una tècnica que, fins aleshores, era desconeguda a casa nostra. Paral·lelament, la mobilització als municipis i les comarques afectades va forçar la creació d'una comissió parlamentària d'Estudi dels Permisos de Prospecció i Explo-

tació d'Hidrocarburs no Convencionals per mitjà de Fracturació Hidràulica. Aquesta comissió està desenvolupant la tasca d'estudiar la normativa vigent, els problemes derivats i l'impacte ambiental, social i econòmic d'aquesta tècnica. Tanmateix, té com a objectiu tractar la possible suspensió dels permisos i les llicències atorgades per la Generalitat respecte al *fracking* i la moratòria d'aquests. Es podria considerar però, que el moviment contra el *fracking* va aconseguir una victòria parcial, ja que va veure com el ple del Parlament rebutjava una proposició de llei per prohibir la tècnica de la fractura hidràulica i suspendre totes les autoritzacions concedides fins ara, cosa que implica la paralització, també, dels permisos o les peticions d'autorització en fase de tramitació. Una vegada més, els grups parlamentaris de CiU i el PP van bloquejar la iniciativa votant conjuntament les esmenes a la totalitat. Tot i això, la comissió que ha de servir perquè el Parlament prohibeixi la tècnica del *fracking* o en permeti l'ús amb condicions ja ha dut a terme diverses sessions,

Oriol Junqueras
i Artur Mas
al Parlament
/ ROBERT BONET

La plataforma LGTBCat es va presentar el mes de maig amb l'objectiu d'aconseguir l'aprovació de la llei contra l'homofòbia

que han comptat amb la presència, entre d'altres, de la PAF. A la darrera, l'alcaldessa de Riudaura (Garrotxa), el primer municipi afectat per les prospeccions, va manifestar que "la gent del territori es va formar i es va informar", per deixar clar a les representants dels grups parlamentaris que la mobilització popular va aconseguir aturar l'explotació i que, sense ella, l'extracció de gas hauria tirat endavant.

BALES DE GOMA

El treball de l'associació Stop Bales de Goma i la plataforma Ojo con tu ojo també ha donat els seus fruits amb l'anunci fet pel conseller d'Interior, Ramon Espadaler, de retirar les pilotes de goma del material antidisturbis dels Mossos d'Esquadra. Arran del cas d'Ester Quintana, la pressió social i dels col·lectius de defensa dels drets humans va forçar la creació de la Comissió d'Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l'Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses al Parlament. Després de mesos d'intensos debats i compareixences, tots els grups parlamentaris menys el PP van acordar la substitució gradual d'aquest material fins arribar a la seva retirada definitiva, el mes de maig de l'any vinent. ◀

El rodet 'esquerrovergent' imposa Manel Prat, els casinos i el pagament del deute

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

No tot han estat victòries. Les aliances parlamentàries llegides com una suma aritmètica per fer majories i no com un reflex del contingut dels programes electorals ha imposat unes polítiques que han estat àmpliament rebutjades des del territori i han atiat l'oposició organitzada dels moviments socials. L'acord de governabilitat signat entre CiU i ERC el desembre de 2012 ha fet empassar més d'un gripau al partit d'Oriol Junqueras, un peatge que el grup convergent ha venut com a *necessari* per a la celebració de la consulta sobiranista amb pregunta binària i data pel 2014. Una de les escenes més eloqüents d'aquest nou context va ser la imposició de Manel Prat al capdavant de la Direcció General de la Policia. La diputada d'ERC, Gemma Calvet, va amenaçar de trencar la baralla si Prat no respectava els acords sobre la prohibició immediata de les bales de goma i va demanar al govern que el cessés si continuava posant "pals a les rodes". Això va passar el mateix dia que tota l'oposició demanava el cap del convergent arran de la mort de

Juan Andrés Benítez. Artur Mas va agafar el timó, es va reunir amb Oriol Junqueras i li va deixar clar que el càrrec de Prat no estava a la taula de negociacions. Punt final a la veu alçada d'ERC.

Qui li havia de dir, a ERC, que avalaria la rebaixa d'impostos al negoci del joc i les escurabutxaques per afavorir l'obertura de casinos? La seva abstenció a la votació sobre la construcció del macrocomplex Barcelona World deixa la porta oberta a l'arribada dels magnats del sud-est asiàtic entre els que hi trobem Stanley Ho -principal competidor de Sheldon Adelson-, capítol del grup Melco acusat d'evasió fiscal i investigat per l'FBI.

El pagament de 2.600 milions d'euros l'any en concepte d'interessos del deute -que situen aquesta partida just per sota el pressupost d'Educació-, la nul·la voluntat d'enfrontar-se a la política de desnonaments del Sareb, el tancament del servei d'urgències nocturn als CAP de Caldes o Montcada -per citar-ne alguns- i les retallades de sous entre les plantilles del sector públic (TV3, cos de Bombers, funcionariat) han acabat de dibuixar el camí de penitència imposat per la governabilitat *esquerrovergent* amb vista al 2014. Un *revival* d'aquest tipus de matrimoni de

conveniència es va poder veure a la comissió parlamentària sobre la corrupció a la sanitat catalana. PSC i CiU, els dos partits responsables de l'arquitectura de l'actual Consorci de Salut i Social de Catalunya (antic Consorci Hospitalari de Catalunya), es van tapar mútuament les vergonyes. Els escàndols de corrupció a Lloret, Blanes, Calella, Barcelona i Reus tenen noms i cognoms lligats, des de fa dècades, a ambdues formacions polítiques. Precisament, els homes forts d'aquests dos partits al territori són els que van forçar una votació conjunta sociovergent de les conclusions de la comissió, on no es reflecteixen ni el cas Crespo, ni el cas Bagó, ni Innova, ni l'Hospital de Sant Pau. Cap retret cap al passat, però moltes promeses de canvi dels sistemes de control de la contractació de cara al futur. Creu i ratlla.

Aquest primer any parlamentari de la legislatura, s'ha visualitzat l'arribada de la CUP-AE a l'hemicicle, amb imatges com la de la sandàlia que assenyalava Rodrigo Rato i la presència vigilant a la cambra -més visible que mai- de representants d'entitats i moviments socials, fet que ha forçat ICV-EUIA a fer un pas a l'esquerra, encara amb la motxilla pesant de la seva estada al tripartit. ◀

POLÍTICA // L'ANY VINENT POSARÀ A PROVA LA CAPACITAT DELS MOVIMENTS SOCIALS PER ATURAR LA INVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA QUE VIU EL PAÍS

2014: agenda per a un canvi de rumb

Àlex Romaguera

@La_Directa

L'any vinent serà decisiu pel que fa a la definició de les bases sobre les quals es regirà la societat catalana durant les pròximes generacions. Si el 2013 ha prevalgut la resistència dels sectors populars a les polítiques antisocials decretades per Convergència i Unió, el 2014 s'albira com un any clau perquè Catalunya iniciï el camí cap a la seva plena sobirania i un nou procés constituent.

És probable que la consulta sobre la independència eclipsi la vida parlamentària, però també obligarà els moviments socials a plantejar les alternatives al sistema que ha sustentat tot el període autònom, de resultes del qual s'han aprofundit les desigualtats i els privilegis d'una minoria.

Durant el 2013, ha prevalgut la resistència dels sectors populars a les polítiques antisocials decretades per Convergència i Unió

Una de les reivindicacions d'aquesta nova etapa és la Renda Garantida Ciutadana, presentada al Parlament de Catalunya l'octubre passat mitjançant una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) que va comptar amb l'aval de 122.000 signatures. Gràcies a aquest suport, durant els propers mesos, la cambra catalana debatrà una proposta que, en virtut de l'article 24.3 de l'Estatut de Catalunya, propugna que "les persones que es trobin en situació de vulnerabilitat podran accedir a una renda que els asseguri els mínims d'una vida digna". En l'actual context de crisi, que ha deixat un 20% de la població al llindar de la pobresa, la Renda Garantida Ciutadana vol ser una eina destinada a assegurar que tothom disposi d'uns ingressos mínims per fer front a l'educació, la salut i altres drets bàsics. Tot i l'oposició inicial de la dreta, la mobilització a favor d'aquesta mesura pot accentuar les contradiccions entre les forces parlamentàries i decantar les majories a l'hemicicle.

El 2014 també avivarà el debat sobre el model policial català. Després que les mobilitzacions hagin aconseguit la retirada de les bales de goma, els darrers abusos perpetrats per membres dels Mossos d'Esquadra i la difusió de fitxers sobre activistes d'esquerres han accentuat les crítiques al cos. Si, a aquest malestar, hi afegim el rebuig als nous dispositius amb què el Departament d'Interior dotarà els efectius antidisturbis, tot indica que Stop Bales de Goma i altres plataformes reclamaran una pro-

funda reforma del sistema de seguretat i d'ordre públic a Catalunya.

MODEL ENERGÈTIC I HABITATGE

Una altra de les batalles se centrarà en el model energètic. Aquestes setmanes, la plataforma Aigua és Vida, formada per 40 organitzacions, encapçala les mobilitzacions contra la privatització de l'aigua iniciada per l'executiu català. "Catalunya és a les portes d'una fractura social i ecològica sense precedents; és per això que mercadejar amb els serveis bàsics no fa

Marxa per la renda garantida ciutadana el 28 de febrer de 2013 / TERESA FORN-FOTOMOVIMIENTO

La consulta prevista per l'any 2014 té el seu precedent en les votacions populars sobre la independència de Catalunya de 2010 / DAVID DATZIRA

altra cosa que empènyer-nos a l'aflorament de bosses de pobresa", assenyala. Aquest moviment, que ha guanyat adhesions entre sectors ciutadans molt amplis, exigeix la recuperació de la gestió pública d'Aigües Ter-Llobregat i d'altres serveis indispensables per assegurar l'equitat i la igualtat social. A més del servei de l'aigua, grups com Som Energia s'han marcat l'horitzó de lluitar contra el model energètic actual -més costós i del qual només es beneficien les grans empreses hidroelèctriques- i promoure un sistema d'autoproducció més renovable i eficient.

Mentrestant, la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) continuarà amb les seves accions per frenar la sagnia de desnonaments i aconseguir la dació en pagament retroactiva per part de les entitats financeres. A través de l'Obra Social, la plataforma exigeix un canvi de les polítiques d'habitatge, que permeti aturar les execucions hipotecàries i ampliar el parc d'habitatge social a Catalunya. L'ocupació d'immobles buits, els *escraches* i altres accions de desobediència civil continuaran sent les armes d'un moviment que s'estén arreu de la geografia. També

Els moviments socials tenen el repte d'aprofitar la consulta per abordar la formulació de les bases d'una nova Catalunya més justa i participativa

és el cas de les entitats que combaten les retallades de les pensions públiques o, en l'àmbit educatiu, les iniciatives que s'oposen a les retallades del govern català i la nova llei d'educació, la LOMCE, amb la qual l'executiu espanyol pensa acabar amb la immersió lingüística a Catalunya i introduir criteris de segregació en el currículum educatiu. Un escenari que podria impulsar a convocar noves vagues i mobilitzacions al carrer pel manteniment de l'ensenyament públic, universal i de qualitat.

Aquesta i altres lluites conviuran, l'any 2014, amb el procés sobiranista que ha de cristal·litzar en la consulta sobre la independència, davant la qual els moviments socials tenen el repte de formular les bases per a una nova Catalunya més justa i participativa. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8-9

La Generalitat de Catalunya estudia vendre 14.000 habitatges de lloguer social que pertanyen a l'Institut Català del Sòl a fons voltors

TREBALL // LA GESTIÓ DE LA MÀ D'OBRA ESTRANGERA A L'AGRICULTURA CATALANA

Els diferents rostres de la contractació en origen

Dànae Quiroz i Marc Visa

@mvisa14

Durant les darreres dècades, l'agricultura catalana ha patit un dèficit de mà d'obra que s'ha suplert amb la contractació de treballadores estrangeres al país d'origen. El trànsit de mà d'obra del camp a la construcció va deixar l'empresariat agrícola desproveït de recursos humans, motiu pel qual va decidir -juntament amb la Unió de Pagesos (UP)- implantar aquest procediment dins el sector, principalment amb personal provinent de Colòmbia i Romania. Aquesta pràctica ha dut el sindicat a desenvolupar una funció més característica de l'empresariat: la gestió del flux de mà d'obra i de la seva estança.

IMPORTACIÓ DE MÀ D'OBRA

En el seu punt àlgid, entre els anys 2001 i 2002, la contractació en origen suposava el 70% de la mà d'obra a l'agricultura. Sense necessitat de ser resident ni de trobar-se a l'Estat espanyol en el moment de la contractació, les treballadores aterren a Catalunya legalment i tornen al seu país d'origen quan acaba el contracte -i també la seva situació regular.

Des de l'any 2010 la contractació temporal de treballadores estrangeres està regulada per l'Estat espanyol

Des de l'any 2010, però, la contractació temporal de treballadores estrangeres està regulada per l'Estat espanyol, que ha aplicat certes mesures per afavorir la contractació de treballadores a l'atur amb nacionalitat espanyola. Ara, per exemple, calen dos anys d'experiència per poder accedir a aquestes feines.

L'esclat de la bombolla immobiliària ha deixat milers de persones desocupades, moltes de les quals havien marxat del camp i, ara, hi tornen. L'arribada de la crisi i el gir legislatiu han fet davallar la xifra de contractades en origen a un 5%: 300 persones de Colòmbia i 100 de Romania, aproximadament. Josep Maria Companys, coordinador a la plana de Lleida de la Unió de Pagesos i responsable de la gestió de temporeres, assegura que el sistema "se sosté gràcies a la relació establerta entre el treballador i l'empresari". L'empresariat, que ha conegut i sap com treballen les temporeres per les campanyes anteriors, tria la gent que coneix i li agrada a través del sindicat.

Companys explica que els primers contractes en origen es van fer durant els anys 90 a treballadors de Zamora que no trobaven feina a la seva localitat. El 1995, però, amb l'inici de l'auge de la construcció, el sindicat va haver de recórrer a mà d'obra estrangera. L'any 1999, el responsable d'Immigració i Finances de la UP, Joan Josep Vergé, va impulsar la primera prova de contractació en origen a Colòmbia, amb la contractació de 35 treballadors colombians per collir fruita a Torres

de Segre (Lleida). Satisfets per l'experiència, empresariat i sindicats van decidir augmentar la xarxa de convenis entre les administracions catalanes i espanyoles i les colombianes, fins al punt d'arri-

A la dreta, allotjaments de Seròs situats a la vora d'un camp de fruiters / DÀNAE QUIROZ

bar a contractar aproximadament 2.000 colombianes per cobrir la demanda de mà d'obra de tot Catalunya.

Més endavant, es van establir convenis amb Romania, l'altre país de gran incidència, amb una quota de prop de 3.500 persones contractades per temporada. D'aquesta manera, la Unió de Page-

Els primers contractes en origen es van fer durant els anys 90 a treballadors de Zamora

sos podia combinar les treballadores d'ambdós països per satisfer les diferents demandes de mà d'obra i, de passada, abaratir els costos de transport. També es van establir convenis amb països africans, però de seguida van disminuir per por que el personal contractat en origen romangués al país en condició irregular un cop acabat el contracte. ◀

La Fundació de Pagesos Solidaris

A mitjan anys noranta, la Unió de Pagesos (UP) va crear la Fundació de Pagesos Solidaris per vehicular la gestió dels recursos humans durant la temporada de la recollida de la fruita. La fundació és qui s'encarrega de seleccionar les treballadores en origen, transportar-les fins aquí i oferir-los un allotjament, amb una finalitat -diuen- solidària. El seu objectiu, expliquen, és participar en el desenvolupament humà, econòmic i social de les societats agràries més empobrides i donar suport a les seves estructures organitzatives. Amb aquest suposat fi, la Unió de Pagesos ha obert oficines als països d'origen de les futures assalariades per triar personal, tramitar visats i proporcionar-los un bitllet que, segons diu Josep Maria Companys, coordinador de la UP a Lleida, "es paga a mit-

ges entre el treballador i la Unió de Pagesos". Són prop de 650 euros de mitjana per l'anada i la tornada. Quan arriben a la seva destinació, la fundació les allotja en uns establiments on conviuran durant tota la campanya recol·lectora. També tenen dret a l'assistència social i sanitària a canvi d'un màxim del 10% del sou diari (una jornada de vuit hores diària a 6,06 euros/hora bruts), estipulat per conveni.

Amb aquest sistema de contractació, la Unió de Pagesos es reconverteix i s'acaba transformant en una patronal (contracta, gestiona les condicions del servei i té la capacitat de fer fora el personal treballador). Regula i gestiona tot l'instrumental necessari per poder cobrir, de manera organitzada, les necessitats de mà d'obra d'un sector on el pics de producció són molt variables.

TREBALL// POSICIONS ENFRONTADES AL VOLTANT DE LA CONTRACTACIÓ EN ORIGEN

Treballar i marxar: provisió de mà d'obra o importació de la misèria?

D.Q i M.V.

@mvisa14

La lògica que implica la gestió del flux de persones contractades en origen i les condicions de vida durant la seva estança és durament criticada per dues antropòlogues que han estudiat aquest sistema.

Olga Achón, antropòloga i autora del llibre *Importando Miseria. La alternativa a la provisión de mano de obra agrícola*, denuncia la privació de drets i llibertats d'aquestes treballadores, que es troben subjectes a una normativa i unes condicions restrictives que han d'acatar si volen tornar a ser contractades. També explica que la contractació en origen actua com

“Les treballadores han d'acatar una normativa restrictiva si volen tornar a ser contractades”, segons l'antropòloga Olga Achón

un dispositiu de control social perquè és un mètode de disciplina vers les obreres que persegueix l'ideal del “treballador abstemi, feiner i submís” i perquè, mitjançant aquest mètode, l'Estat pretén limitar i regular la mobilitat de les persones i substituir la gent en situació irregular. La incertesa sobre si hi haurà una nova contractació i la manca d'organització de les plantilles no dona gaire marge a la crítica i la denúncia. Com explica Achón, el principal efecte de la contractació en origen és la renúncia voluntària de les treballadores a la seva llibertat de treball i de circulació. L'antropòloga també cri-

ta la xarxa d'allotjaments que gestiona la Unió de Pagesos com un element de transformació de les treballadores i de privació de la seva llibertat a partir d'una normativa reguladora i de la figura de la vigilant o encarregada.

Altrament, l'antropòloga Núria Morelló, a la seva tesina, *Treballar i marxar. Agricultura globalitzada i sistemes de treball migratori: el cas de Lleida*, exposa que aquest sistema de mercat de treball frena les lluites sobre els drets laborals i porta a una devaluació del preu de la mà d'obra. Morelló centra la seva crítica en l'anàlisi del sistema de mercat local. Comenta que, en alguns casos, l'aplicació de la contractació en origen ha anat acompanyada d'arguments culturalistes i racistes que han generat la progressiva substitució dels habituals treballadors africans. També diu que el treball al camp ha quedat molt etnificat, de manera que cada ètnia treballa en una collita diferent, cosa que comporta l'augment de la competitivitat i el racisme entre les temporeres.

LA UNIÓ DE PAGESOS RESPON

Davant aquestes crítiques, Josep Maria Companys, de la Unió de Pagesos, comenta que una persona conflictiva és contraproduent, igual que una treballadora que no se sent a gust; per això és normal que no torni la propera temporada.

En referència a la normativa de l'allotjament criticada per Achón, Companys assumeix que hi ha hagut una sobreprotecció excessiva pel que fa a la manera d'actuar del sindicat: “Si hem pecat molt d'alguna cosa, és de paternalisme perquè hi hem estat molt a sobre; si hi ha hagut algun problema, hi hem acudit”. A més, el coordinador afegeix que aquest fet es dona perquè “quan portes

persones de 1.200 km de distància, s'ha de procurar que se sentin una mica acoïllides per l'entorn”.

Per la Unió de Pagesos, “si hem pecat molt d'alguna cosa, és de paternalisme perquè hi hem estat molt a sobre”

D'altra banda, el coordinador comarcal de la UP, Josep Cabré, parlant sobre la regulació del flux migratori, comenta que “el principal problema és que no deixen fer papers” i que “si es flexibilitzessin les normes d'immigració, el panorama can-

Seu de la Unió de Pagesos a Lleida / DÀNAE QUIROZ

viaria i seria millor per a tothom ja que no caldria fer la contractació en origen ni fer-la tan bèstia”. Cabré rebateja que “gestionar això és molt complicat”, però que, a partir de la contractació en origen, la pagesia ha pogut millorar les condicions laborals de les seves temporeres.

Sobre les batudes i les inspeccions que fa la policia al camp de Lleida a la recerca de treballadores sense contracte laboral -que els últims anys han augmentat de manera considerable-, Cabré diu que “la inspecció no es fa allà on toca” i que “els casos de gent que ho fa malament són coneguts i sabuts”. El coordinador indica que, al cap i a la fi, vivim en un país on “el sistema és tan pervers que les solucions no són bones, són solucions”. ◀

“Mentre l’empresa ens truqui per treballar, continuarem venint”

Entrevista a un grup de temporers contractats en origen

Hugo, Rodolfo, Alberto i companyia acumulen més de 50 campanyes de recollida de fruita a les seves espatlles. Alguns d’ells fa dotze anys que deixen la seva Colòmbia natal i vénen a treballar a Lleida. Ho fan des de l’any 2001, moment en què es van iniciar les primeres experiències de contractació en origen, fronteres enllà. Ens reben a Seròs, a la comarca lleidatana del Segrià, en un dels habitatges que ha condicionat la companyia Frutas Hermanos Espax –l’empresa per a la qual treballen– per acollir totes les temporeres durant la campanya de neteja, recol·lecció i poda dels arbres fruiters. D’abril a desembre, treballen al camp sota unes condicions molt dures i amb l’amarg sentiment d’estar lluny de la seva terra i la seva família, però amb l’esperança que, l’any següent, els tornin a cridar per treballar.

tres, és millor tornar al país que no residir aquí tot l’any. La gent que viu aquí amb els papers en regla comenta que preferiria trobar-se en la nostra situació.

Paral·lelament, la Fundació Pagesos Solidaris promou un programa de codesenvolupament, en teniu constància?

H.: Hi ha molts companys que han desenvolupat projectes gràcies a aquests programes. Hi havia projectes individuals i col·lectius. Un company nostre va presentar un projecte per comprar una ambulància i ho va aconseguir; un altre, un ramat d’ovelles...

A.: Amb l’arribada de la crisi, aquest programa de desenvolupament està estancat, és difícil trobar fonts de finançament.

Y.: Ara, els projectes estan en estudi i no es podrà fer res fins que no es trobin els recursos necessaris.

De cara al futur, quines són les vostres perspectives?

R.: Nosaltres, de moment, mentre l’empresa ens truqui per treballar, continuarem venint. Mentre el govern vagi deixant entrar gent per poder treballar, jo crec que les empreses continuaran comptant amb nosaltres.

“Tal com ho estem veient, creiem que s’està acabant perquè cada vegada se sol·licita menys mà d’obra”

Teniu esperances de poder continuar treballant?

R.: Etern! (rialles). Al principi, pensàvem que només seria per un any, però s’ha anat allargant. En canvi, ara, tal com ho estem veient, creiem que s’està acabant perquè cada vegada se sol·licita menys mà d’obra.

Com veieu el canvi de normativa que prioritza la gent resident al territori?

H.: És normal. Per exemple, si jo tinc gent a casa meua que pot treballar i no li dono feina per donar-la a una altra gent que ve de fora, doncs, ho trobo injust. Primer, he de donar feina als de casa meua. I és el que passa aquí ara mateix, que hi ha molta gent que necessita feina. ◀

Com aconseguiu la feina?

Rodolfo: La Unió de pagesos es va posar en contacte amb nosaltres a través de la Fundació Pagesos Solidaris. A Colòmbia, hi ha un encarregat, a qui nosaltres enviem tota la documentació que ens demanen per poder treballar.

Us expliquen totes les condicions laborals?

Hugo: Ens reuneixen tots a Colòmbia, ens expliquen les condicions i ens fan una entrevista. Allà, ens ho diuen tot: com fer la feina, quant guanyarem, quant ens descompten en impostos, com és el dia a dia aquí, com són els espanyols... ens ho expliquen tot.

Què és el que us resulta més complicat de tot?

R.: La realitat és que, al principi, tot és una mica complicat, els nous costums d’aquí, la convivència amb els companys... Perquè tot i que venim del mateix país, som de regions diferents i ens toca adaptar-nos i conviure.

I la relació amb l’empresariat?

R.: T’acostumes a entendre que volen. Al

principi, ens sentim una mica incomodats, però, quan ens anem coneixent, la cosa va millorant.

I amb el poble?

R.: En un primer moment, ens miraven de manera rara i ni tan sols ens saludaven. Però, ara, ja ens coneix tothom. És com si estiguéssim completament integrats al poble, com si fórem un més.

“La realitat és que, al principi, tot és una mica complicat, els nous costums d’aquí, la convivència amb els companys...”

És a dir que, amb el pas dels anys, ha anat millorant?

Alberto: Sí, ara ja ens veuen com a espanyols, som *catacolombians* (riu).

Si teniu cap problema a la feina, com us ho feu per solucionar-lo?

R.: Nosaltres tenim una encarregada assignada a cada grup. Si hi ha cap problema, parlem amb aquesta persona i ella col·labora a resoldre’l, depenent de la magnitud del problema. Si el pro-

blema és molt gran, actua la Unió de Pagesos. La persona encarregada és la que *enganxa*. Si hi ha cap problema, ella és qui mira de solucionar-lo; si no ho pot fer, parla amb l’empresa o directament amb el pagès.

A.: Si no s’arregla, la persona que comet l’error se’n torna cap a Colòmbia.

Les normes de treball i de convivència són estrictes?

Carlos: Hi ha un reglament intern de treball, però, com a tota empresa, no?

Yasid: Últimament, ens han donat molta llibertat. Quan vam arribar, hi havia un reglament que calia seguir, però, amb el pas del temps, això s’ha anat relaxant.

La contractació en origen fa que tingueu els papers en regla, però, si us quedeu aquí, passeu a ser il·legals. Coneixeu gent que hagi decidit quedar-se aquí?

Elmis: Sí, molta. Alguns tenen papers i d’altres no. Dels que n’han aconseguit, en coneixem que s’han quedat, però també coneixem gent que té papers i ha marxat arran a la crisi.

Què creieu que és millor per vosaltres, tornar o quedar-se?

H.: En termes econòmics, per a nosal-

Mohammed Algllb, Oscar Malex, Alberto Maestre, Rodolfo Leguizamo, Hugo Estrada, Jairo Garzón, Leonardo Bojaca, Yasid Toro, Elmis Alzate, i Carlos Bernal al seu allotjament a Seròs / DANAÉ QUIROZ

HABITATGE // LA GENERALITAT ESTUDIA VENDRE PART DEL PARC PÚBLIC DE LLOGUER ALS FONS D'INVERSIÓ

L'especulació financera aterra a l'habitatge públic

Gemma Garcia

@gemma_g_fabrega

A Catalunya, l'habitatge públic de lloguer només representa l'1% del total. Ara, la Generalitat es planteja malvendre'l a un fons d'inversió per reduir el dèficit. Goldman Sachs, Blackstone o Azora podrien convertir-se en les futures propietàries. Els voltors es freguen les mans. El seu objectiu principal és comprar actius al preu més reduït possible i, a l'Estat espanyol, el de l'habitatge ha caigut un 50% des de 2007. Les perspectives de negoci són llamineres. La inversió es pot recuperar en pocs anys i la possibilitat que els habitatges perdin la qualificació de protecció oficial obre la porta a una venda futura amb els preus multiplicats. De cara als propers anys, el lloguer és el gran negoci per als fons d'inversió.

Sobrevoles pacientment, esperant el moment idoni per llançar-se sobre les restes d'una companyia, el deute d'un país o habitatges amb els preus ensorrats. Allò que ningú no vol, però que, en un termini raonable, ofereix una gran rendibilitat. Per això també se'ls anomena fons voltors. Són instruments especulatiu que capten capital privat per invertir-lo i obtenir el màxim benefici. Poden invertir en productes molt variats, com ara accions, hipoteques, bons de deute, divises o productes bàsics com els aliments i els immobles. Les possibilitats i el volum de negoci guien les seves operacions.

El conseller Santi Vila assegura que, a les inquilines, "no els ha de preocupar qui és el propietari" dels habitatges

Els fons d'inversió són els possibles futurs propietaris dels 14.000 habitatges de lloguer social que pertanyen a l'Institut Català del Sòl (Incasòl). El conseller de Territori i Sostenibilitat, Santi Vila, reconeix que ho estan estudiant.

Els pressupostos de 2014 contemplen la privatització de serveis i la venda d'actius per valor de 2.300 milions. És per això que la Comissió d'Optimització d'Actius està valorant els actius de la Generalitat i calculant quin benefici

en podria obtenir venent-los. També del parc públic de lloguer. Vila assegura que, a les inquilines, "no els ha de preocupar qui és el propietari", però, si es materialitzés l'operació, l'habitatge protegit es convertiria en un producte financer i les llogateres pagarien les quotes a un fons d'inversió en comptes d'abonar-les a l'administració pública.

UN GRAN NEGOCI

No seria la primera vegada que es ven habitatge públic als fons d'inversió. La darrera operació va tenir lloc l'agost d'enguany, quan Colón Viviendas, gestionat pel grup espanyol Azora, va adquirir quatre finques en règim de protecció oficial del Consell Comarcal del Barcelonès a Barcelona. Un total de 298 pisos per només 11,4 milions d'euros. Per tant, part del veïnat de Sant Andreu, les Corts

i Nou Barris ja paga les quotes a un fons de inversió. L'Associació 500x20 va descobrir l'operació a través d'un cartell informatiu col·locat en una de les finques que Regesa va construir com a habitatge per a joves sobre terrenys qualificats com a equipaments entre 2004 i 2005. Regesa, que ha rebut la injecció de gairebé vint milions de l'Ajuntament de Barcelona per evitar la suspensió de pagaments, ja va vendre 391 pisos al mateix fons l'any 2010.

La Fundació Pisos de Lloguer del Consell Comarcal, que gestionava els quatre blocs, assegura que Azora respectarà la qualificació de protecció social establerta a 25 anys, que es complirien el 2029. De totes maneres, per l'economista Albert Recio, el fons d'inversió ja ha fet un gran negoci perquè "compra a preus molt baixos" -situats per sota del cost de cons-

Edifici al passeig Urrútia 13-19, venut a una immobiliària del fons d'inversió Azora / JOAN MARTÍNEZ

trucció- i l'amortització és ràpida. Però encara en poden fer més, perquè "existeix el risc que, quan finalitzi el contracte vigent, modifiquin les condicions" de les inquilines. D'entrada, amb una quota mensual de 280 euros, segons Regesa, Azora recuperaria la inversió en tan sols onze anys. Un càlcul que no inclou els ingressos derivats del lloguer de les més de 200 places de pàrquing per a cotxe i moto del conjunt dels blocs.

Salva Torres, de l'Associació 500x20, titlla de "vergonya" que les autoritats municipals es vinguin el poc parc d'habitatge de lloguer social que hi ha. Catalunya disposa de 30.000 habitatges públics de lloguer: 14.000 són de l'Incasòl i la resta, d'altres promotores públiques. Una xifra que representa l'1% del parc total d'habitatge, davant el 18% de la mitjana europea. També hi ha prop de 30.000

Madrid en venda

G. G.

 @gemma_g_fabrega

El barri Ensanche de Vallecas es troba a l'extrem sud-est de Madrid i, des de l'estiu, tots els habitatges de lloguer social del Pla Jove són propietat de Goldman Sachs -a través de la filial immobiliària Whitehall- i d'Azora. Concretament, 1.050 habitatges d'una adquisició total de 3.000 es troben a

Panoràmica del barri de l'Ensanche de Vallecas

habitatges més de lloguer assequible en mans de promotores privades que, en ple boom immobiliari, quan guanyaven elevades plusvàlues de les promocions d'habitatge lliure, van rebre incentius de la Generalitat per construir habitatge protegit. Es va arribar a finançar el 80% del cost total de cada habitatge.

La PAH, l'Associació 500x20, la Taula del Tercer Sector o la Plataforma pel Dret a l'Habitatge Digne ja s'han oposat frontalment a la possibilitat de privatitzar el poc parc públic de lloguer existent. De fet, la Iniciativa Legislativa Popular de la PAH, que el Partit Popular va tombar al Congrés espanyol, té una pota fonamental que és la creació d'un parc d'habitatge de lloguer social. Les intencions del govern van en direcció contrària a les exigències d'entitats i moviments socials. Per l'economista i membre del Seminari Taifa Manel Busqueta, "la gestió del dèficit i del conjunt del deute és un disseny adequat per saquejar les societats". Un exemple, afegeix, és la venda de pisos a fons d'inversió: "Estem deixant de ser ciutadanes per convertir-nos en clientes".

OPERACIONS FRACASSADES

Al País Basc, se'n van lliurar. El 2011, el govern volia vendre 4.000 habitatges de lloguer públic a un fons d'inversió, però va fracassar. A Catalunya, el primer intent de l'Incasòl, també. Un any més tard de la venda de Regesa a Azora (2010), l'Incasòl va comunicar a alguns

Les intencions del govern van en direcció contrària a les exigències d'entitats i moviments socials

ajuntaments que les promocions d'habitatge de lloguer social podrien ser adquirides per empreses privades o fons d'inversió. La intenció era despendre's de cinc blocs d'Alella, Teià i el Masnou. Els ajuntaments afectats van rebutjar l'operació i, finalment, cap empresa no va mostrar interès per la compra. En aquells moments, els ajuntaments ja van subratllar que, en la majoria dels casos, es tractava de solars que havien cedit gratuïtament i exclusivament a la Generalitat, fet que podria posar pals a les rodes a una nova operació. ◀

l'Ensanche; la resta, a deu municipis de la Comunitat de Madrid. L'adjudicació s'ha dut a terme per un total de 201 milions d'euros. Amb un lloguer mitjà de 450 euros al mes, les empreses recuperaran la inversió en dotze anys. Però no és la primera gran operació de venda de patrimoni públic a Madrid. El mes de juliol d'enguany, l'Ajuntament va formalitzar la venda de divuit promocions d'habitatge públic (1.860 pisos de venda, lloguer i lloguer amb opció a compra) pel 40% de seu valor al gegant Blackstone. El fons nord-americà actua, a l'Estat espanyol, associat a l'empresa Magic Real Estate, d'Ismael Clemente, exresponsable de la divisió immobiliària de Deutsche Bank Espanya.

Quique Villalobos, de l'Associació de veïns del PAU Ensanche Vallecas, explica que Azora no té intenció de renovar les condicions actuals a les inquilines. L'ajuda per al lloguer que atorga l'Institut de l'Habitatge de Madrid (IVIMA) i que cobreix entre el 20 i el 90% de la quota mensual corre perill. A l'acord signat entre Azora-Goldman Sachs i l'IVIMA, les noves propietàries només es comprometen a mantenir l'ajuda durant el temps actual de concessió, que són dos anys.

"Hi ha gent que ha de renovar l'ajuda d'aquí dos mesos. En qualsevol cas, per a la majoria, l'ajuda és imprescindible", adverteix Villalobos.

Dels 3.000 habitatges venuts, 2.395 són de lloguer amb opció a compra al cap de set anys i el veïnat es pregunta què passarà si no poden comprar. Segons el que estableix el contracte, les inquilines haurien de pagar entre 120.000 i 170.000 euros per adquirir la casa. En canvi, Azora i Goldman Sachs han comprat cada habitatge per només 67.000 euros, tres vegades menys. "És una ganga pels fons d'inversió", denuncia Villalobos. La polèmica, a Madrid, va més enllà, ja que Goldman Sachs és qui gestiona la Sicav Bussola 99, del conseller d'habitatge de la Comunitat de Madrid, Pablo Cavero.

Malgrat la mobilització de les associacions veïnals madrilenyes, la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i la Plataforma d'Afectats per l'Habitatge Públic i Social per evitar aquest tipus d'operacions, el 22 de novembre, es va celebrar un nou concurs per adjudicar 1.500 habitatges de l'IVIMA a Getafe, però va quedar desert. Villalobos desitja que el recurs presentat davant la justícia per la darrera operació tiri endavant. ◀

Azora i els cinc fons d'inversió

L'empresa d'inversió Azora llueix les darreres adquisicions d'habitatge públic a la seva pàgina web. A Madrid, de braç de Goldman Sachs, i a Barcelona, a través de la filial Colón Viviendas. El grup gestiona cinc fons d'inversió especialitzats en energies renovables, inversió immobiliària i infraestructura social. Lazora és el fons dedicat a l'habitatge protegit de lloguer més important i també inverteix en residències universitàries. Actualment, Azora gestiona 2.300 milions d'euros en actius. Les accionistes són, a parts iguals, dues societats d'inversió: Baztan Consultores SL i Hermanos Becquer 10 SL. Un dels fundadors i conseller d'Azora, Eloy Domínguez Adame, és exvicepresident i exconseller delegat de Dragados. Els altres dos continuen a primera línia i ocupen càrrecs a les societats accionistes i també a diverses empreses del grup. Són Concha Osácar i Fernando Gumuzio, provinents del Banco Santander. Osácar és consellera de Caja Navarra des de 2011, entre altres càrrecs.

Goldman Sachs, un regne inversor

"Goldman Sachs governa el món", sentenciava el *broker* de la *city* londinenca Alessio Rastani a la BBC. El hòlding bancari d'inversió ha guanyat un 68% més el 2012 que l'any anterior, amb un benefici de 7.480 milions de dòlars. El president i conseller delegat del grup Lloyd Blankfein ocupa la posició 27 de la llista *Forbes* de les persones més poderoses del món. A través dels fons Whitehall, han invertit més d'11.000 milions de dòlars en actius residencials a tot el món. Una llarga llista de figures rellevants del poder polític i líders d'institucions internacionals -com el president del BCE Mario Draghi o l'expresident d'Itàlia Mario Monti- han passat per la companyia. Goldman Sachs va participar en l'enfonsament de Lehman Brothers, va ser còmplice d'amagar el deute grec i està acusat de comercialitzar hipoteques *subprime* per la Comissió del Mercat de Valors nord-americana. El president, a l'Estat espanyol i Portugal, és Claudio Aguirre Pemán, cosí de la presidenta de la Comunitat Autònoma de Madrid, Esperanza Aguirre, i exconseller de Bankia. Actualment, a més de presidir la delegació d'un dels bancs d'inversió més importants del món, és conseller a Endesa gas i a Vocento SA, l'empresa propietària de l'ABC i d'altres dotze diaris espanyols.

Blackstone, a la caça del lloguer

Joan Solotar, directora general del que és un dels fons d'inversió més grans del món, ho va expressar a la cadena de televisió nord-americana CNBC: "Espanya és interessant". I ja han arribat. Blackstone va protagonitzar la primera gran operació de compra d'habitatge públic a l'Estat espanyol el juliol d'enguany, amb l'assessorament de la consultoria espanyola Magic Real State. Una evidència del seu interès per l'Estat espanyol és l'ampliació de l'equip, amb la incorporació recent d'Iñaki Echave, que treballarà amb Claudio Boada, expresident del Cercle d'Empresaris i predecessor de l'actual ministre d'Economia espanyol Luis De Guindos a Lehman Brothers Espanya. De fet, els dos fundadors de la societat, Peter G. Peterson i Stephen A. Schwarzman, havien treballat plegats anteriorment a Lehman Brothers. El grup és l'inversor de lloguer immobiliari més gran dels Estats Units mitjançant la compra de propietats embargades. Controla una cartera d'actius immobiliaris per un valor de 64.000 milions de dòlars i és el propietari d'hotels més important dels Estats Units.

CARA A CARA

Com estem bastint la unitat popular? Punts de trobada i de distanciament

Els darrers anys, hi ha hagut diverses temptatives d'aplegar esforços entre forces d'esquerres amb i sense candidatura electoral: Des de Baix, CUP-Alternativa d'Esquerres, Construïm Alternatives, la Coordinadora de Barris del 15-M ... En l'àmbit electoral, la CUP-AE va estrenar tres escons i, el mes d'octubre, el Procés Constituent va fer pública la intenció de presentar-se a les properes eleccions. Quins són els punts de trobada i de distanciament entre aquests dos projectes?

Una força té més d'una punxa

Joan Giner Miguèlez

Alternativa d'Esquerres de Cornellà

@giner_joan

Mirant-ho amb perspectiva, és molt bon símptoma que avui iniciem un debat d'aquest tipus. Moltes de les que ara estem a primera línia feia temps que no teníem referents a escala global i això provocava, en part, que la realitat dels nostres municipis - que ja és prou complicada- acaparés tota la nostra atenció.

A Cornellà, ja fa temps que treballem amb experiències municipalistes i també fa temps que el debat sobre aquests referents aglutina part de les nostres assemblees. Som una ciutat on la qüestió nacional té una dificultat afegida que, alhora, és hereva d'uns processos de lluites que han deixat una petjada palpable als nostres barris. Una combinació que genera, si més no, un escenari particular.

Cal que els dos projectes es reconeixin mútuament com a part d'una mateixa lluita

Per a moltes de les que treballem al barri, va ser i és inevitable sentir-se identificades amb el projecte de les CUP, ja que part del seu treball municipalista és molt semblant al que fem i volem continuar fent nosaltres. Alhora, la necessitat d'un projecte rupturista, coherent i combatiu va ser un dels motors que ens va impulsar a donar suport a la campanya al parlament i va fer que compartíssim l'alegria d'haver-hi entrat.

Per altra banda, el sorgiment del Procés Constituent també ha marcat un *impasse* per a moltes. Més enllà de ser un projecte proper ideològicament, ha fet que, a Cornellà i a molts llocs de Catalunya, un bon grapat de persones amb perfils molts variats -que van des dels nous militants fins a històrics de la tradició del

PSUC- s'organitzin, amb ganes i disposades a batallar. Moltes persones tenim la sensació que aquests dos projectes no són excloents. No cal ser molt observador per veure que els perfils que participen en aquests dos espais no són els mateixos, però, en canvi, comparteixen molts elements assemblearis i de discurs.

És obvi que el Procés Constituent és un projecte molt més jove i menys consolidat que encara ha de superar molts esculls.

Però, alhora, el seu valor rau en la potencialitat d'organitzar un sector del poble català que, fins ara, no estava organitzat per combatre el capitalisme. En aquest punt, aporta un granet més d'esperança per a la classe treballadora i és per ella que té la responsabilitat de caminar conjuntament amb altres projectes com el de la CUP.

Per tant, cal que aquests dos projectes caminin, es consolidin i creixin. Però també cal que es reconeixin mútuament com a part d'una mateixa lluita i com a part d'un mateix instrument per l'alliberació de les classes populars d'aquest país. ◀

Crear poder popular

Jordi Pastor Pérez

Gent de Gramenet

@La_Directa

L'estat actual de les coses ens mostra el gran desequilibri de forces existent entre el poder popular i el poder de les elits explotadores. Les estructures primàries de resistència que conformen el mapa de moviments sectorials són tan imprescindibles com insuficients. Ajuden a col·lectivitzar problemes i a situar l'individu que pateix en un conjunt d'iguals, però la materialització de les seves reivindicacions depèn dels gestors

actuals, intermediaris dels interessos del capital. Hi ha, doncs, un buit polític molt gran. Manca un projecte polític que doni resposta a les necessitats del poble treballador. És aquest buit el que fa sorgir propostes que intenten aglutinar diversos sectors populars, com ara la CUP-AE, el Procés Constituent (d'ara endavant, PC) o l'espai de coordinació d'assemblees locals Construïm Alternatives, entre d'altres.

Segons el meu punt de vista, la CUP-AE és el projecte polític més ben situat per ocupar aquesta posició. És incipient i no pot omplir tot el buit, però entenc que té uns fonaments sòlids per anar creixent.

En relació al PC, entenc que és una proposta sociopolítica més aviat de pressió popular. Especulant sobre si es presentarà o no -i amb qui- a les properes eleccions, crec que hi ha dues opcions difícils d'assolir: que facin una candidatura unitària amb altres partits d'esquerres, defensada des dels inicis, em sembla impossible, ja que generaria un seguit de contradiccions dins els partits actuals difícils de superar; la de fer una candidatura més del ventall electoral seria contradictòria amb les pretensions inicials del moviment i, a més, moltes assemblees locals estan formades per militants d'aquests partits existents.

La funció del PC, ara per ara, és situar en el debat polític la reivindicació d'encetar un procés que culmini amb una nova constitució catalana

Així doncs, la funció del PC, ara per ara, és situar en el debat polític la reivindicació d'encetar un procés que culmini amb una nova constitució catalana que garanteixi els fonaments d'una nova forma d'estat i no pas la de crear una nova candidatura. Això serà així en funció de la força que pugui tenir el PC i en la mesura que els diversos projectes polítics existents assumeixin l'estratègia com a pròpia.

Entenc que la CUP-AE no pot obviar la realitat del PC ni l'existència d'altres experiències sectorials o locals. S'està treballant en aquesta direcció amb propostes com Construïm Alternatives o la Trobada d'Unitat Popular: espais de relació, coneixença i compartició d'experiències per construir el referent polític que anhelem, aquell que ens ajudi a construir el socialisme. ◀

/ SERGI BERTRAN

PERSPECTIVA

La igualtat de gènere redueix la violència contra les dones

/ ROSER PINEDA

Paco Abril

President d'Homes
Igualitaris-Ahige Catalunya
@La_Directa

La violència d'homes contra dones és un problema internacional de salut pública i de drets humans. Un 35% de les dones del món han estat víctimes de violència física i/o sexual per part de la seva parella o d'altres homes que no són la parella. Freqüentment, la violència dels homes contra les dones comença durant la infància i representa part de la socialització masculina. Molts nois són socialitzats per creure que les dones i les nenes tenen obligacions amb ells: cuidar de la casa, cuidar de la mainada o tenir relacions sexuals amb ells, fins i tot quan no volen. Així, els homes, sobretot joves, són més propensos a usar la violència que qualsevol altre grup. La violència dels homes contra les dones s'exerceix, principalment, en l'espai privat i les relacions de parella i, sovint, s'inicia a les parelles més joves.

Alguns homes també són víctimes de la violència masclista. Les societats patriarcals posen èmfasi en la competència entre homes. Els homes que no

encaixen dins els patrons patriarcals solen ser insultats, violentats o assassinats. L'homofòbia és un problema greu en moltes societats. La investigació empírica ha constatat la hipòtesi dels recursos, segons la qual el poder és l'eix central, explicatiu, de la violència: tenir el poder i, per tant, pensar que es té un dret o veure el poder amenaçat.

Els homes són violents quan se senten amenaçats per la pèrdua del seu estatus o quan creuen que tenen dret a mantenir el seu poder mitjançant la violència

Els homes són violents quan se senten amenaçats per la pèrdua del seu estatus o quan creuen que tenen dret a mantenir el seu poder mitjançant la violència. Aquesta hipòtesi se sustenta en els principis de les societats patriarcals, on els homes dominen les dones i utilitzen la violència (simbòlica, física o psicològica) per mantenir el seu domini. Últimament, altres estudis -

en sentit contrari- destaquen la hipòtesi de l'empoderament de les dones. D'aquesta manera, les dones empoderades i la igualtat de gènere entre homes i dones redueixen la violència de gènere. Així doncs, la desigualtat de gènere és un element crucial i explicatiu de la violència.

En aquest sentit, hi ha estudis que han constatat que la igualtat de gènere redueix la violència. Així, les famílies no igualitàries i/o dominades pel pare sovint són més violentes comparades amb les famílies o les llars igualitàries. A més, la violència contra la mainada és menys freqüent a les llars igualitàries que a les no igualitàries. Per tant, es destaca que la igualtat de gènere apareix com el factor principal que redueix la violència contra la mainada i les dones. Per tant, la igualtat de gènere és un factor de protecció.

El missatge és clar, si es vol reduir la violència de gènere, un factor que cal tenir en compte és el foment de la igualtat entre homes i dones a través, per exemple, de l'empoderament de les dones, a més de permetre i ajudar els nois i els homes a analitzar críticament els models de relacions de gènere que els han ensenyat. ◀

CANVI DE RUMB

Centre Social Rey Heredia: la lluita continua, seguim en peu i de guerra

Moisés Gaoneta-Caritat

Membre del CS Rey Heredia
(Còrdova)
@DignidadCordoba

“Molta gent petita, a petits indrets, farà coses petites que transformaran el món”, deia el subcomandant Marcos. El 4 d'octubre, es va ocupar el col·legi Rey Heredia. L'endemà a primera hora, vam començar a crear l'espai alliberat, el focus de rebel·lia i desobediència popular, anomenat CS Rey Heredia. Classes de repàs, anglès per al BI i anglès bàsic per trobar feina, taller de guitarra i de música en general, ludoteca, club de lectura, biblioteca, cinema, ràdio comunitària (103.2 FM), un hort alliberat i el projecte estrella: la cuina oberta. Una vida intensa de feina, xerrades, assembles i taules redones, com la de l'altre dia, on vam poder escoltar la companya Anna Gabriel de la CUP-AE.

L'esperit del Rey Heredia està basat en el suport mutu i la solidaritat i, per tant, s'escapa dels reformismes. No volem suplir l'administració pública, volem subvertir la realitat mitjançant l'acció directa i la presa de consciència dels problemes a què ens aboca aquest sistema criminal anomenat capitalisme i la seua crisi.

L'esperit del Rey Heredia està basat en el suport mutu i la solidaritat i, per tant, s'escapa dels reformismes

El dia oficial del desnonament, vam ser prop de 500 persones; demà, quan vulguen acabar amb nosaltres, serem milers, hauré convertit aquest espai en un element de contrapoder i contrahegemonia.

Som una guerrilla xicoteta que trau la son als poderosos, hem forçat les condicions, les hem fet possibles a pesar del PP-PSOE i d'IU-PCE i esta guerrilla avança, a poc a poc, superant obstacles gràcies al suport del poble.

Tal vegada ens facen fora, però hi haurà hagut un abans i un després. Estem descobrint la nostra força; estem passant de l'*en si al per a si*; estem construint l'alternativa dia a dia i, després del Rey Heredia, anirem a un altre lloc. Són tants, els problemes i els patiments del poble! Ens queda tant per ocupar, expropiar, socialitzar i alliberar! Des de l'autoorganització popular, fins a la victòria sempre. ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Solució urgent per a les beques menjador: cap plat buit

Carles València Navarro
Lleida

El 28 d'octubre, la comunitat educativa va denunciar, des de la mateixa delegació del Departament d'Ensenyament a Lleida, la inexplicable situació que viuen més de 10.000 famílies a Catalunya, prop de 400 al Segrià, que malgrat

complir els criteris per rebre una beca menjador, encara no l'han rebuda. A aquestes alçades de curs, arribant al final del primer trimestre, aquesta situació continua encallada en un anar i venir de responsabilitats entre el Departament d'Ensenyament i els consells comarcals, que mantenen la ciutadania pendent del desbloqueig d'aquesta situació inexcusable. La comunitat educativa de Lleida no deixarà de donar veu a aquelles famílies que estan patint les conseqüències del que considerem que és la pitjor cara de l'administració. Aquella que es dedica a donar explicacions a mitges i a passar-se responsabilitats mentre milers d'infants no tenen accés als menjadors de les seves escoles. ◀

PENSEM

Lleida: trencant barreres

Pau Juvillà i Joana Soto

@La_Directa

Fa tot just un mes, una quinzena de moviments socials, col·lectius polítics i sindicats -com el 15-M, Sos Bressol, Indignats, la CUP, Arran i SEPC, entre altres- van entregar més de 1.000 signatures a l'Ajuntament de Lleida a favor dels serveis públics. Esperonats per les darreres privatitzacions, els i les demandants exigien a l'administració local la celebració d'una audiència pública que permetés debatre sobre les externalitzacions que està duent a terme la Paeria. És una situació que ja ha afectat el servei d'autobusos, l'enllumenat i la xarxa semaforica i de radars, entre altres, i que ha incrementat de manera alarmant la precarietat laboral del personal treballador. Amb aquest gest, els col·lectius implicats reclamen la necessitat d'una gestió municipal que garanteixi que els criteris sota els quals es gestionen els serveis bàsics siguin els de la igualtat i la justícia social i s'allunyin dels objectius mercantilistes i purament

economicistes. I és que, com assegura l'economista i pastisser Josep Manel Busqueta al seu llibre *L'hora dels voltors*, les privatitzacions, en el context actual, esdevenen "una excusa perfecta per acabar de posar en mans del capital privat, a baix preu, el que queda de patrimoni col·lectiu i el conjunt dels recursos naturals". Ara bé, més enllà d'aquesta oposició frontal al model privatitzador, l'èxit d'aquesta iniciativa descansa en una forma de treball col·lectiva i de base. Lluny de la tradicional atomització, sovint característica de les lluites populars a la ciutat de Lleida, aquesta demanda és un exemple clar de la necessitat de teixir xarxes de suport i d'acció política. Xarxes que haurien de desbordar la fragmentació política transformadora i permetre l'empoderament de les lluites populars. Només així, només sumant esforços des de baix i de manera col·lectiva, es podran posar en acció política altres espais de la ciutat. Només així, amb aquest mar de fons que permeti la creació de complicitats, es podran bastir alternatives transformadores i radicalment democràtiques. ◀

COM S'HA FET

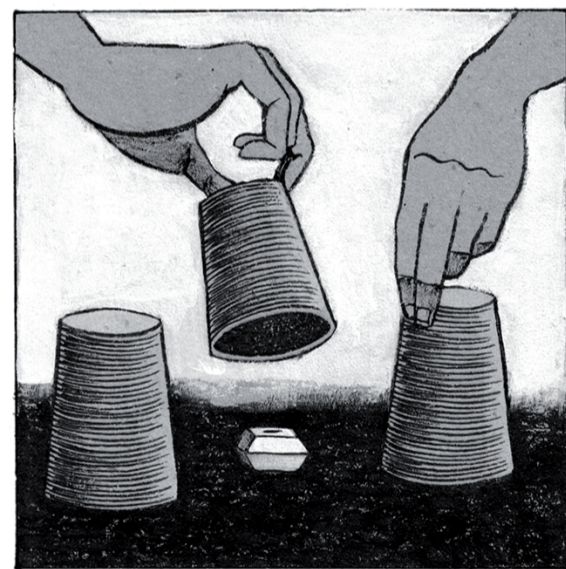

Aquesta setmana hem fet alguns canvis per tal de millorar les assemblees ordinàries del col·lectiu, que es fan els dilluns. A veure si podem mantenir-los i avançar en aquest punt, en el que estem bastant encallades. Tenim molts problemes amb aquesta assemblea, bé, bàsicament el problema és un: moltes coses a parlar, moltes coses a decidir, molta feina a fer i molt poc temps. Que passa? Doncs que els primers punts s'allarguen i no hi ha temps pels darrers o que les assemblees no es comencen puntuals i acaben sempre molt tard i amb la gent molt cansada. Aquesta assemblea la fem dividida en dues parts, al principi parlem de qüestions generals del col·lectiu i després parlem dels temes que publicarem la

següent setmana. Molts cops passa que la primera part s'allarga massa i ja no queda gaire temps per la segona; ni gent, perquè moltes han hagut de marxar abans. Aquesta setmana hem començat molt puntuals, hem limitat el temps que dediquem a cada qüestió, hem introduït un repàs del número anterior entre els punts de col·lectiu i el llançament de temes i hem establert una moderació abans de començar l'assemblea. El temps dirà si aquests canvis funcionen. Cal tenir paciència, estem en un assaig permanent, ja que funcionem de manera horitzontal i volem fer moltes coses i pel camí hem d'anar aprenent a gestionar tantes coses i tanta gent de manera assembleària i autogestionada. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ SEISDEDOS

La consulta

FE D'ERRADES

– A l'article "Presó preventiva per a dues de les acusades de l'atemptat al Pilar" publicat al número 339, deiem que l'acció del Pilar havia estat reivindicada pels Grups Anarquistes Coordinats (GAC) - Escamot Insurreccional Mateo Morral. Cal deixar clar que aquesta és una afirmació exclusiva de la fiscalia, ja que els GAC són una organització que duen a terme una activitat pública des d'un any ençà i, segons persones solidàries amb les respresaliades, esmentar-los podria respondre a la voluntat de criminalitzar el moviment anarquista.

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuiu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUISOM?

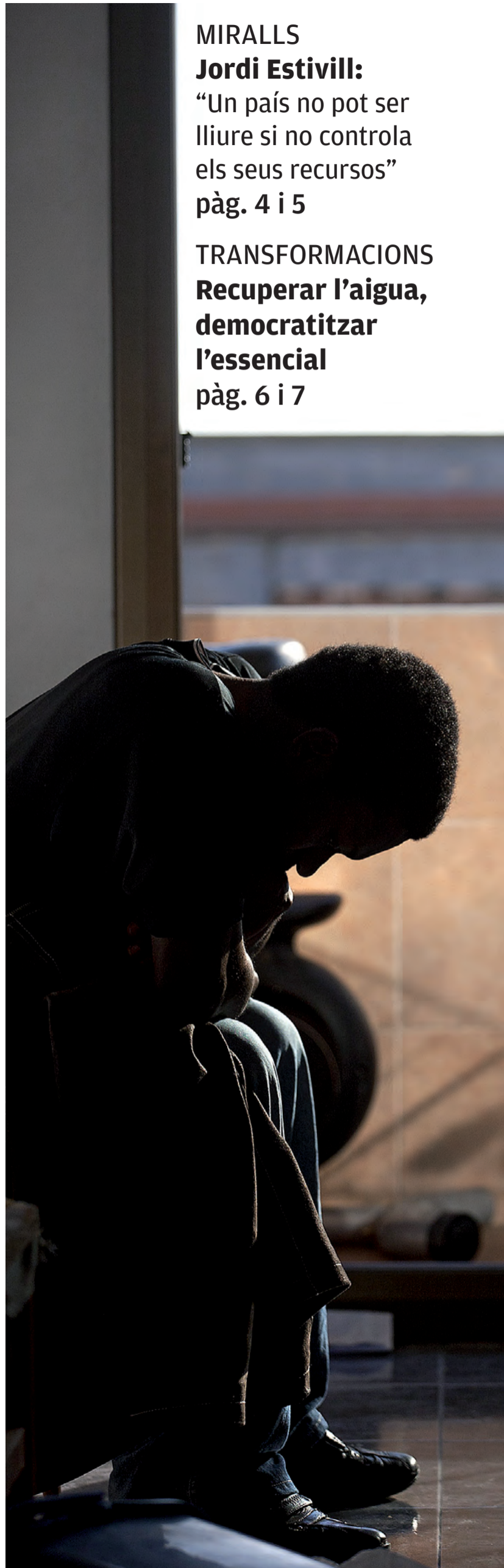
Així està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 3

MIRALLS

Jordi Estivill:

“Un país no pot ser lliure si no controla els seus recursos”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Recuperar l'aigua, democratitzar l'essencial

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 174

DIRECTA 341
4 de desembre de 2013

FOTOGRAFIA:
Albert Garcia

Hem tocat sostre: habitatge en estat d'emergència

Falten pocs dies perquè la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) i l'Observatori DESC presentin l'informe 'Emergència habitacional a l'Estat espanyol', que analitzarà la crisi de les execucions hipotecàries i els efectes dels desnonaments. Per primera vegada, les dades permetran dibuixar un rostre humà i més precís del problema de l'habitatge a casa nostra. Les organitzacions ciutadanes han estat, una vegada més, les encarregades d'omplir el buit oficial: un buit de xifres i d'estadístiques, però també de respostes polítiques a un problema que deixa centenars de milers de persones de tot l'Estat en situació de vulnerabilitat extrema.

Alba Gómez i Gabriel
afons@directa.cat

Desarticlar tòpics. Aquest és l'objectiu de l'estudi que la PAH i l'Observatori DESC presentaran públicament el 16 de desembre i que aportarà per primera vegada informació objectiva sobre el perfil de les afectades per la hipoteca a l'Estat espanyol, les característiques d'aquestes hipoteques i la implicació de les entitats financeres. Una informació que, fins avui, ha estat molt difusa. Vanesa Valiño, directora de l'Observatori DESC i una de les responsables de l'informe, ens avança algunes conclusions extrems de l'anàlisi d'11.561 enquestes.

“Les xifres desmunten el mite que les afectades van accedir a un habitatge amb una motivació especulativa. En el 83% dels casos, les famílies no disposen de cap altra llar on allotjar-se”, argumenta Valiño. Tampoc és certa, amb les dades a la mà, l'afirmació que esgrimixen molts polítics i responsables de banca segons la qual “s'ha viscut per sobre de les pròpies possibilitats”. El 70% de les enquestades manifesta que ha deixat de pagar perquè ha perdut la feina a conseqüència de la crisi.

L'Estat espanyol viu, ara mateix, una situació d'emergència habitacional. Les dades recollides per la PAH i l'Observatori DESC ho palesen: des de l'inici de la crisi, s'han produït prop de 400.000 execucions hipotecàries. El Col·legi

de Registradors de la Propietat documenta que, només durant el 2012, més de 3.200 famílies han perdut la casa –l'única que tenien– i, encara pitjor, moltes continuen amb un deute vitalici. A les grans ciutats, les famílies tenen dificultats per afrontar el pagament del lloguer: a Barcelona, segons el deganat del jutjat de la ciutat, al llarg de 2012, es van produir 3.267 desnonaments per impagament del lloguer. Mentrestant, les entitats bancàries reconeixen que disposen d'un milió de pisos buits.

Al límit de la vulnerabilitat

L'estudi de la PAH i l'observatori DESC serveix per mostrar l'extrema vulnerabilitat del col·lectiu de persones afectades per la hipoteca. Una situació, per a Valiño, que té moltes dimensions: “En primer lloc, hi ha un nombre elevat de menors i majors de 65 anys que pateixen la problemàtica; en segon lloc, moltes afectades no disposen de cap ingrés econòmic, i finalment, les solucions que els ofereixen els serveis socials són precàries”. Les dades són crues: el 25% de les afectades no tenen feina ni prestació d'atur i el 61% de les llars afectades estan formades per tres membres o més –la majoria, parelles amb menors d'edat al seu càrrec. El nombre d'afectades, per tant, és més gran del que s'apunta oficialment. Una dada que ho mostra: el 35,6% de les enquestades declaren que tenen avals, però la majoria (el 65,3%) són de familiars directes (pares

o fills). Això implica que, en cas d'execució hipotecària, en una tercera part dels casos hi ha més d'una llar en risc.

De l'estudi, també se n'extreu la dada que més de la meitat de les hipotèques amb risc d'execució es van contractar entre 2005 i 2007, durant el darrer període de la bombolla immobiliària. Per a la tercera part de les hipotècades, aquest contracte ha suposat en algun moment la suma de tots els ingressos familiars. De fet, avui, un 60,8% d'elles declaren que encara tenen entre el 80% i el 100% del deute per pagar. Fet que corrobora –segons la PAH– que, si no s'aprova la dació en pagament, la majoria d'afectades estan abocades a mantenir un deute perpetu.

Sobre el perfil sociològic de les persones afectades, l'estudi també capgira els estereotips: el 82% han nascut a l'Estat espanyol i la majoria tenen un nivell educatiu elevat: el 59% han cursat estudis secundaris o de formació professional i el 24%, estudis universitaris. El retrat alerta que la problemàtica té efectes sobre la salut: el 77% de les enquestades afirmen que pateixen un grau d'ansietat elevat.

Radiografia de les responsables

L'estudi de la PAH i l'Observatori DESC documenta com la sobreexposició de les famílies al crèdit es va generalitzar gràcies a les males praxis bancàries com l'atorgament d'hipotèques a persones sense capacitat d'estalvi. Però, quina responsabilitat té cada entitat financera en particular? Les organitzacions apunten que els casos de processos de desallotjament de l'habitatge es concentren, sobretot, en cinc entitats: el BBVA (responsable d'un 15,9% dels casos); Bankia (que n'acumula un 15,2%); Santander (un 14,2%); Caixa Bank (un 13,8%) i Catalunya Caixa (un 9,8%). L'estudi fa èmfasi en el fet que Bankia i Catalunya Caixa són entitats rescatades i nacionalitzades amb diners públics i havien d'haver

evitat aquestes pràctiques il·legals. Això encara és més grotesc si recordem, com denuncien les signants de l'informe, que el govern popular ha presentat el BBVA i el Santander com a entitats exemplars, malgrat que lideren el rànquing d'hipotèques amb problemes de pagament i el de les execucions. Finalment, en relació amb les entitats financeres, el 84% de les enquestades per la PAH afirmen que van intentar negociar per trobar una solució, però el 93% consideren que el resultat va ser “negatiu”.

“Un pedaç mal regulat”

Desiré també denuncia un mal tracte del banc. Ella ha aconseguit la dació en pagament de la hipoteca, però s'ha passat sis anys lluitant. “El meu marit i jo ens vam comprar el pis l'any 2006, quan ell treballava a la construcció, però, el 2007, es va quedar sense feina ni prestació”, recorda. En aquell moment, van anar a parlar amb l'entitat bancària (primer Caixa Manlleu,

-
Durant el 2012, més de 3.200 famílies han perdut la casa –l'única que tenien– i, encara pitjor, moltes continuen amb un deute vitalici
-

després Unnim i ara BBVA), que es va negar a negociar. Passaven els mesos i Desiré no obtenia cap resposta, mentre la hipoteca anava creixent i els estalvis anaven minvant. “Quan vaig anar a la PAH per primera vegada va ser una experiència única, vaig sentir que no estava sola”, afirma. Aquell va ser un punt d'inflexió: a la plataforma, hi va trobar molts tipus de suport, però, sobretot, l'emocional, el que més necessitava. “A la PAH del meu

Zohra i la seva filla Mariam el 13 de febrer de 2012, dia que havien de ser desnonades

-
Albert Garcia

poble, vam dur a terme moltes accions de protesta. També vaig fer una queixa al Banc d'Espanya i, finalment, vaig participar a les negociacions col·lectives de Barcelona per la dació en pagament, que van permetre que Unnim em condonés el deute el maig passat”. Però, per a Desiré, les dificultats encara no havien acabat. Unnim no li va concedir un lloguer social, com demanava, i li va donar només dues setmanes per signar la dació i abandonar la llar. “Em deien que, si insistia amb la petició del lloguer social, encara es repensarien la dació”, denuncia Desiré, que va acabar marxant del pis i instal·lant-se provisionalment a casa la

seva germana. “Quan vaig haver de marxar de casa meua, em vaig enfonsar: em van treure mitja vida”, expressa. Avui, més refeta, viu en un pis de lloguer amb la seva família i relata amb il·lusió l'ocupació per part de la PAH de la seva antiga casa, que va romandre buida a mans del banc fins el divendres passat, quan les activistes s'hi van instal·lar.

Gràcies a la perseverança de la PAH, Desiré va aconseguir la dació, que la legislació espanyola no reconeix. La Llei 1/13 de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, aprovada pel PP arran de la ILP per a la dació en pagament de la PAH, no només no inclou les demandes ciutadanes –moratòria dels desnonaments per motius econòmics que afectin l'habitatge únic de persones amb hipotèques impagables; dació en pagament retroactiva; facilitats perquè les afectades puguin quedar-se a l'habitatge en règim de lloguer social–, sinó que introdueix criteris jurídicament dubtosos. Un exemple gràfic: una família sense recursos amb una menor de tres anys es pot acollir a la llei, mentre que una família amb el mateix nivell de renda i dos menors de quatre anys no s'hi pot acollir.

“La legislació hipotecària actual provoca dues coses: la primera, que les persones es quedin sense habitatge; la segona, que mantinguin un deute amb l'entitat financera”, explica l'advocat Martí Batllori. “El cas espanyol és una anomalia en relació amb els països europeus, que tenen mecanismes per acabar eliminant aquest deute a través d'un procés d'insolvència personal”, explica. A l'Estat espanyol, els requisits perquè una persona es declari insolvent són molt difícils d'acomplir i, a diferència dels països veïns, aquí no es té en compte el motiu que ha empès la persona a sobreendeutar-se. Batllori està convençut que la llei del PP, forçada per Europa, és un “pedaç mal regulat” que no respecta amb rigor els criteris del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE). Per això, raona, diverses jutges l'han posat

Fisonomia dels desnonaments

Com són i en quina situació es troben les **PERSONES** en procés de desallotjament de l'Estat espanyol?

El **82%** són persones nascudes a l'estat espanyol.

Entre les que han nascut a països estrangers, la comunitat més afectada és l'equatoriana, que representa el **4%**.

Tenen un nivell educatiu elevat: el **59%** han cursat estudis secundaris o de formació professional i el **24%**, estudis universitaris.

El **19,2%** cobren la prestació d'atur i el **25,7%** no disposen ni de feina ni de prestació d'atur.

El **77%** de les afectades afirmen que pateixen un nivell d'ansietat alt.

Per al **33%**, la hipoteca ha representat en algun moment tots els ingressos familiars i per a més del **40%**, representa més del 60% dels ingressos.

A Barcelona, el **51,1%** de les afectades tenen hipotèques de més de 200.000 euros i no es poden acollir al Codi de Bones Pràctiques Bancàries.

Com són les **LLARS** afectades i a quanta gent ateny un procés de desnonament?

El **61,1%** de les llars afectades tenen 3 o més membres.

La **majoria** estan formades per parelles amb menors d'edat al seu càrrec.

Un **31,6%** de les llars tenen una o dues persones majors de 65 anys.

La major dificultat d'aquestes llars es concentra en el pagament de la roba (**70%**),

dels subministraments (**65%**)

i dels aliments (**45%**).

Jordi Estivill: “Si volem un país lliure, necessitem

L'economista i sociòleg Jordi Estivill té una llarga experiència en l'estudi de les polítiques públiques en matèria d'exclusió social i el món del treball. Vinculat a la Xarxa d'Economia Solidària (XES) com a membre de la comissió internacional, acaba de publicar -conjuntament amb els també cooperativistes Jordi Garcia, Jordi Valls i Jordi Via- 'Economia solidària per a una Catalunya Lliure' (Icària). La idea de fons dels autors és entrar en el debat sobre el procés d'autodeterminació de Catalunya tot proposant un model socioeconòmic alternatiu que vagi més enllà del discurs per l'Estat propi.

Carles Masia
entrevista@directa.cat

Teniu clar que les lluites d'alliberament nacional i social no es poden desvincular. En aquest context, quines són les principals aportacions que pot fer l'economia solidària?

Fins ara, no s'havien posat en relleu els moments de confluència entre l'economia solidària i les reivindicacions històriques del catalanisme d'esquerres. I això és produeix en diferents moments: al segle XIX, va lligat al dret d'associació, al republicanisme i al federalisme, en una època en què es creen cooperatives i societats de socors mutu i, més tard, apareix la influència de l'anarquisme, el socialisme utòpic i Solidaritat Catalana. Al segle XX, amb la República, el moviment cooperatiu viu un moment d'efervescència, que es trenca el 1939 i no es comença a recuperar fins a la dècada de 1970. Intentem mostrar les fortes relacions teòriques entre la demanda d'una Catalunya lliure i l'economia solidària. Un país no pot ser lliure si no controla els seus recursos i troba models que siguin menys dependents de les multinacionals i els poders financers externs. Històrica-

ment, hi ha hagut processos d'independència política que no s'han traduït en el camp econòmic i social i, per contra, han reproduït dependències anteriors. Si volem un país lliure, necessitem l'alliberament nacional i el social.

-
“Hem de preveure i anticipar-nos al risc d'utilització i manipulació política que es farà de les nostres propostes, forma part del joc polític”

-
Està calant un discurs orientat cap a tenir un Estat propi i poder recaptatori. Creieu que hi ha prou massa crítica per aplicar un dret a decidir que vagi més enllà?

Reduir la independència a motius fiscals és massa simplista. Segur que el control de l'economia és important -cosa que, amb l'Estat espanyol, és cada cop menys possible-, però també ho és la dignitat del país. Hi ha moltes persones que tenen una consciència lingüística i cultural més àmplia.

“l'alliberament nacional i el social”

Estem en un moment de neguit i il·lusió. Hi ha molta gent preocupada per la crisi econòmica i l'atur, però, al mateix temps, hi ha la il·lusió de construir alguna cosa nova, una energia positiva. En aquest sentit, l'economia solidària impulsa moltes iniciatives que connecten amb la idea d'un país més just, solidari i equitatiu.

També comenteu que es preveu una gran resistència activa dels grups de pressió (electro nuclear, financer, agroalimentari, constructor...) i de la por de la societat catalana als canvis radicals, a les aventures. Com es poden vèncer aquestes resistències?

Hi ha diferents forces que s'oposen al discurs d'alliberament nacional i social i moltes no vénen de fora, són a Catalunya. La temptativa de la tercera via és una demostració empírica que s'estan intentant trobar maneres de desvirtuar el procés. I aquests esforços s'intensificaran perquè estem afectant els poders constituïts. Com pot fer alguna cosa una minoria perifèrica en el context econòmic i social? Demostrant que l'economia solidària és possible i que ja està funcionant, fent propostes i, finalment, entrant en el debat ideològic del país per dir que hi ha alternatives possibles.

Moltes de les propostes poden tenir bona acollida entre els moviments socials. Quines altres aliances hi pot haver?

Totes les expressions populars que hi ha ara són aliades potencials de l'economia solidària. Per exemple, arran de les retallades de la despesa pública o per convenciment, el tercer sector va veient que hi ha altres maneres de finançar-se i actuar. Aquestes organitzacions s'acosten a les entitats de finançament ètic, practiquen el micromecenatge i són conscients que la seva acció és limitada si només es plantegen la lluita contra la pobresa i l'exclusió social. D'altra banda, el món sindical és conscient que està a la defensiva i que, amb l'atur actual, no es pot limitar a operar amb la classe treballadora industrial assalariada. Per tant, mirarà de connectar amb interessos més generals i col·lectius de la societat, la qual cosa fa que s'interessi per l'economia solidària. Pel que fa a l'administració, el primer pas és que ens reconeguim i trobar alguns camins per col·laborar. En aquest sentit, estem intentant explicar què és l'economia solidària a funcionaris d'ajuntaments i com els ens locals poden obrir espais per a aquestes experiències. D'altra banda, els partits polítics catalans s'hi interessen: excepte el PP i Ciutadans, tots estan d'acord que es tiri endavant una llei d'economia solidària al Parlament.

“L'economia solidària impulsa moltes iniciatives que connecten amb la idea d'un país més just, solidari i equitatiu”

Fins a quin punt creus que les administracions comencen a veure amb bons ulls l'economia solidària per evitar un esclat social més gran?

Hem de preveure i anticipar-nos al risc d'utilització i manipulació política que es farà de les nostres propostes, forma part del joc polític. Davant d'aquesta situació, podem anar creant les condicions d'una nova cultura política i insistir en la participació i la democràcia directa, que no passen per les organitzacions tradicionals. També hem d'intentar negociar paritàriament amb les administracions per poder fer coses tot mantenint l'autonomia. Els casos del Brasil i el Quebec demostren que és possible. D'altra banda, és previsible que, després de les properes eleccions municipals, hi hagi ajun-

FOTOGRAFIES:
Enric Català

taments molt més favorables a les tesis de l'economia solidària. I si es comencen a aplicar aquestes propostes, podem créixer com una taca d'oli. En aquest context, les polítiques públiques tradicionals estan mostrant moltes limitacions i, per tant, si sorgeix capacitat d'innovació en aquest camp, hi haurà gent que acabarà adoptant propostes de l'economia solidària, ja sigui per necessitat o per virtut.

Quina és la salut de l'economia solidària catalana en comparació amb altres territoris?

Al continent asiàtic, emergeix un concepte d'economia solidària lligada a les figures de l'empresariat social i la responsabilitat social corporativa, mentre que, a l'Amèrica Llatina, té un component polític directe, ja que sorgeix com a crítica a l'onada neoliberal i suport a les causes progressistes. A Europa, estem a mig camí: hi ha expressions que tenen en compte la dimensió política, altres són sortides econòmiques. L'economia solidària catalana és un pol consistent amb un discurs relativament coherent, capaç de tenir manifestacions importants i ben organitzades, com el congrés fundacional de la xarxa europea –que va tenir lloc a Barcelona– i les dues edicions de la Fira d'Economia Solidària.

Per acabar, com creus que pot evolucionar el procés d'autodeterminació?

Sembla clar que l'Estat no deixarà que exercim el dret a decidir, potser haurem d'anar a unes eleccions plebiscitàries i aquest nou Parlament pot adoptar posicions més sobiranes i continuar el procés d'independència, si el moviment social que hi ha al darrere continua sent actiu. Ara mateix, el centre de l'espai polític passa per qüestions d'alliberament nacional i social i és molt difícil que es desplaci durant els propers anys, cosa que donarà molt de joc. Tots els partits es veuen obligats a reubicar-se i m'agradaria que la nova correlació de forces ens fos favorable, tot i que dubto que ho sigui de manera prou determinant.

Vint propostes per a una Catalunya independent

A la part final d'*Economia solidària per a una Catalunya Lliure*, els autors fan una projecció a deu anys vista i sintetitzen en vint línies estratègiques una mena de programa socioeconòmic per a una Catalunya independent. Algunes d'aquestes propostes són: formalitzar un nou pacte social (amb elements com un ingrés mínim garantit per a les persones en risc de pobresa i la paralització dels desnonaments hipotecaris), reestructurar el deute públic (i decidir quina part és il·legítim, és a dir, no s'hauria de pagar), la promoció del cooperativisme, la reconversió ecològica de la producció i el desenvolupament d'un sistema de finances ètiques. Preguntat sobre quines mesures tenen més possibilitats de reeixir, Estivill reflexiona de la manera següent:

“El tema mediambiental serà el que avançarà més, perquè cada cop hi ha més gent que pensa que estem destruint el món, i si no apliquem polítiques alternatives, no ens en sortirem. Hi ha altres propostes que avançaran si hi ha una lluita frontal per part dels moviments socials, com per exemple la dació en pagament. D'altra banda, els marges s'eixamplaran més a escala local que no pas a escala central, perquè la correlació de forces a l'Estat ens és extraordinàriament desfavorable i, en canvi, en l'àmbit local és més fàcil que sorgeixin iniciatives modestes però consistentes, que tenen a veure amb la transformació del món empresarial, la promoció del cooperativisme, els mercats locals integrats, el consum col·laboratiu i les relacions entre productors i consumidors. Són coses que ja s'estan fent parcialment i que els propers anys poden avançar. Ens hagués agradat formular unes propostes més agosarades i radicals, però també vam pensar que la responsabilitat com a ciutadans era que fossin versemblants, amb una càrrega forta de realisme i possibilitat”.

Recuperar l'aigua, democratitzar l'essencial

La remunicipalització és el procés pel qual un servei que originàriament havia estat públic i ha passat a mans privades torna a mans municipals. Es tracta d'un fenomen relativament complex per la multitud de casuístiques associades a cada cas. En el cas de l'aigua, veiem que el procés s'està començant a produir, tant a grans capitals del món -París, Berlín, Buenos Aires- com a d'altres municipis més petits, amb experiències a casa nostra com les del Figaró-Montmany o Arenys de Munt. El 26 de novembre, la plataforma Aigua és vida va mostrar algunes d'aquestes iniciatives a les jornades 'Rescatar l'aigua a Catalunya', on van posar de manifest la tendència mundial a la remunicipalització. Un primer pas per recuperar el control democràtic d'un bé comú com l'aigua.

Moisés Subirana

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.cat

"Després de la remunicipalització, ha de venir la democratització". Qui parla és Dorothea Haerlin, membre de la Taula de l'Aigua de Berlín. Fa anys que reclamen una gestió de l'aigua que prioritzi els interessos de la ciutadania davant dels econòmics.

El cas de Berlín és de manual: l'empresa distribuïdora d'aigua de la ciutat es va privatitzar parcialment (en un 49,8%) l'any 1999. Després d'això, van arribar els continuats augments de tarifa -molt per sobre de la inflació- per un servei que no millorava. Des de la Taula de l'Aigua de Berlín, una organització ciutadana que lluita per una gestió pública de l'aigua, es va demanar repetidament poder veure el contracte de concessió per saber quines eren les clàusules que regien la relació entre l'empresa distribuïdora d'aigua i l'Ajuntament; és a dir, com es fixava la tarifa, quines eren les inversions compromeses, etc. Com que el silenci era l'única resposta que obtenien, van decidir convocar un referèndum popular per exigir que el contracte es fes públic. Van recollir 678.000 vots i un 98,2% de votants es van mostrar favorables a la proposta.

Davant la pressió popular, el 7 de novembre, el consistori va decidir com-

prar la participació privada de l'empresa d'aigua i recuperar el servei, és a dir, remunicipalitzar l'aigua.

Què vol dir remunicipalitzar?

La remunicipalització es refereix al procés pel qual un servei que originàriament havia estat en mans públiques municipals i que ha canviat de mans cap a un operador privat torna al seu estat original, és a dir, torna a ser municipal. Dit d'altra manera, alguns dels serveis que històricament ha prestat i gestionat el sector públic -com el servei de l'aigua, el de les escombraries o l'enllumenat- es privatitzen i, amb el temps i per diversos motius, es decideix deixar de comptar amb el sector privat i tornar-lo a gestionar directament des d'un ens públic.

A París, el retorn a la gestió pública de l'aigua va reportar 35 milions d'euros de beneficis al consistori, que es van reinvertir en el servei i van permetre abaixar les tarifes un 8%

El servei de l'aigua no ha estat aliè a aquesta dinàmica. Després d'una primera etapa, durant la qual es va crear una incipient xarxa pública i l'aigua potable va

A Catalunya, el 90% de l'aigua dels domicilis està gestionada pel sector privat

- Robert Bonet

començar a arribar als domicilis, a cavall dels segles XIX i XX, l'abastament d'aigua es va privatitzar parcialment. Davant la incapacitat del sector privat d'ampliar la xarxa i universalitzar el servei -especialment als barris obrers i més empobrits-, el sector públic se'n va tornar a fer càrrec, aquest cop fins l'arribada del neoliberalisme, als anys 80, moment en què es va tornar a impulsar la privatització dels diversos serveis públics, fins i tot els de l'aigua. Tanmateix, avui, la gestió pública és responsable del 90% de les connexions domiciliàries d'aigua al món, davant el 10% de gestió privada.

El concepte de remunicipalització ha agafat força darrerament arran de la constatació, cada cop més estesa, que el sector privat no ha ofert els serveis de qualitat i competitius que assegurava, ha reforçat la

precarització laboral de les treballadores i s'ha oblidat de conceptes com la sostenibilitat o la justícia social en la seva pràctica diària. Tal com assenyala David McDonald, professor de la Queen's University de Kingston (el Canadà) i director del Municipal Service Project: "Les grans promeses d'eficiència del sector privat no s'han complert i la tendència a la remunicipalització existeix i creixerà". Avui dia, ja hi ha 86 casos documentats arreu del món d'indrets on s'ha decidit tornar a la gestió pública de l'aigua després d'haver-ne privatitzat el servei, que inclouen ciutats com Buenos Aires, Houston, Indianàpolis, Berlín o París.

Una victòria a la gola del llop

El cas de París resulta paradigmàtic. França acull la seu de les dues empreses privades

d'aigua més importants del món, Suez i Veolia. La gestió de l'aigua a la capital francesa es trobava en mans privades des de 1987, a través d'un consorci format per aquestes dues companyies, encarregades de la distribució, i una tercera empresa, en aquest cas pública, que s'encarregava de la captació de l'aigua. El contracte de concessió que establia la relació entre les empreses i el consistori municipal era poc precís pel que fa a objectius de la gestió, no hi havia una bona regulació ni control per part de l'administració pública i el sistema d'aprovisionament era complex per a les usuàries, fet que les allunyava d'un model de proximitat. La tarifa de l'aigua s'havia encarat sense que es notés una millora en el servei.

Davant la situació que es vivia, "era el moment de canviar", resumeix Bruno Nguyen, responsable d'Eau de Paris, la nova empresa pública d'aigua. Veient la mala gestió que oferien les empreses privades, es van anticipar a la fi de la concessió per planificar com hauria de ser el retorn a la gestió pública, que es va fer efectiu el 2009. L'any següent, encara en ple procés de transició i normalització, el servei de l'aigua va reportar uns beneficis de 35 milions d'euros; beneficis que no es van desviar a les butxaques de les

accionistes, sinó que es van reinvertir en el servei. Tenint en compte els bons resultats econòmics, també es van abaixar les tarifes un 8%.

Obstacles a la recuperació del servei

Tanmateix, no sempre és senzill dur a terme un procés de remunicipalització, especialment si tenim en compte que, quan està en mans privades, per les empreses és molt suculent disposar d'un mercat captiu en règim de monopoli, on tothom ha de consumir sí o sí per poder sobreviure.

En el cas de Berlín, l'Ajuntament ha decidit posar fi a la concessió abans que s'acabés el període formal, és a dir, ha rescindit el contracte. Per fer-ho, ha arribat a un acord per comprar la participació privada en la gestió del servei, fet que ha suposat desemborsar 1.248 milions d'euros de l'erari públic, una xifra que difícilment permetrà aplicar tarificacions socials o fer grans inversions. El temor principal és que la nova empresa encarregada del servei continuï aplicant polítiques sota una lògica mercantil en lloc de fer-ho sota una lògica de servei ciutadà, mentre que el gran repte és aconseguir la participació i el control social en la gestió i la planificació de l'aigua.

Cadena humana encerclant la Torre Agbar convocada pel Procés Constituent el 30 de novembre d'enguany

-
Víctor Serri

Però, fins i tot en l'escenari en què el període de concessió del servei finalitzat i, per tant, es pot tornar a una gestió pública sense afegir-hi sobrecostos, apareixen notables dificultats. És el cas del Figaró-Montmany, un municipi de 1.100 habitants del Vallès Oriental on, fins l'any 2009, operava Sorea, del grup Agbar. Allà, els pous i els aqüífers de què disposa el municipi abasteixen l'aigua necessària per la població. Durant la privatització, les tarifes d'aigua es van mantenir baixes i les

Hi ha 86 casos arreu del món d'indrets on s'ha decidit tornar a la gestió pública de l'aigua, incloent-hi ciutats com Buenos Aires, Houston, Berlín o París

inversions, al mínim. El 2009, va finalitzar el contracte i es va decidir remunicipalitzar el servei. Va ser llavors, quan van aparèixer els dèficits tarifaris i la necessitat de fer unes inversions per posar la xarxa al dia, fet que ha comportat unes pujades de tarifa notables. S'havia estat aplicant un sistema insostenible per evitar afrontar la situació. Enmig de tot plegat, els equips jurídics de Sorea continuen intentant treure més rèdit a una concessió ja finalitzada. "Si remunicipalitzem l'aigua, necessitem molt bons advocats. Són molt forts (el sector privat)", afirma l'alcalde Lluç V. Peláez.

Què es pot fer aquí?

A Catalunya, vivim una situació anòmala, on pràcticament el 90% de l'aigua domèstic està gestionada pel sector privat.

De fet, una sola empresa, el grup Agbar (propietat de Suez i La Caixa), controla la gran majoria de connexions d'aigua a través de diferents empreses del grup, com la Societat General d'Aigües de Barcelona o Sorea, entre altres.

Com el Figaró-Montmany, Arenys de Munt també va remunicipalitzar el servei recentment i es va afegir a la llista de poblacions catalanes que disposen d'una gestió pública de l'aigua, com Mataró, Reus, el Prat de Llobregat, Vilafranca del Penedès o Manresa. Tot i així, no és un procés senzill i, com remarca Emilio Pachón, gerent d'Aguas del Huesna: "Cal un compromís polític permanent en el temps". En aquesta ocasió, l'empresa -formada l'any 1993 i de caràcter inicialment privat- abasteix d'aigua disset municipis de la província de Sevilla. El 2001, van passar de la gestió privada a ser una empresa mixta, fet que va suposar esdevenir còmplices de les decisions impopulars que es prenen al consell d'administració. Finalment, el 2007, es va convertir en una empresa totalment pública i, des de llavors, s'han pogut dur a terme les inversions necessàries que estaven pendents d'executar.

La varietat de processos pels quals l'aigua torna a mans públiques és tan gran com el nombre de municipis existent. En qualsevol cas, passar d'una gestió privada a una gestió pública esdevé una condició necessària -però no suficient- per garantir que l'aigua deixi de ser tractada com una mercaderia i passi a ser considerada un bé comú, patrimoni de la Terra i, per extensió, responsabilitat de tothom. En altres paraules, remunicipalitzar és el primer pas per convertir l'aigua en un eix democratitzador de la societat.

La plataforma Agua és Vida

La secció de Girona de la Plataforma Agua és Vida es va presentar amb una visita a la seu d'Aigües de Girona, Salt i Sarrià de Ter S.A. el 20 de juny

-
Plataforma Agua és vida

Formada per més de 40 organitzacions de solidaritat, ecologistes, veïnals i sindicals, la plataforma Agua és Vida treballa per una gestió pública no mercantil de l'aigua, amb participació i control social. La remunicipalització, per tant, és un dels seus eixos centrals de treball. Actualment, estan fent un mapeig de totes les concessions d'aigua als municipis de les conques del Ter i del Fluvià;

a l'àrea metropolitana de Barcelona, denuncien la situació irregular sota la qual opera Agbar amb la complicitat de les administracions i que el 56% del cost del rebut de l'aigua és il·legítim; i al Llobregat, monitoritzen l'activitat d'Iberpotash i la contínua salinització de la conca que està provocant l'empresa, que socialitza els costos per contaminació i privatitza el guany.

El llançament de pedra

FOTOGRAFIA: Puroperiodismo

El llançament de pedra és un esport molt antic. Els arqueòlegs situen el seu origen a diverses civilitzacions del món al voltant del 1.500 aC. Es practicava, sobretot, a l'Antic Egipte i a Babilònia. Ens consta que els ibers, que no van deixar gaires documents escrits, el practicaven amb fruïció. Els grecs i els romans el van adaptar, afegint noves interpretacions a les normatives bàsiques. Un estudi recent de la Universitat de Baltimore confirma que també era un entreteniment freqüent entre els indígenes nord-americans.

Actualment, es practica de manera intermitent a diferents països, però només gaudeix d'una acceptació destacable a països mediterranis de cultura mil·lenària com ara Egipte, Grècia o Palestina. A casa nostra, és una disciplina molt repudiada, pràcticament com la boxa. Queden encara alguns clubs clandestins, on s'ensenya els joves.

En comptades ocasions, es fan demostracions a l'aire lliure, però, en la majoria dels casos, els esportistes han d'anar tapats i són reprimits amb duresa. És habitual que els més descarats passin la nit a comissaria. Alguns analistes, encaparrats a barrejar esport i política, ens ofereixen opinions ben simplistes. Intenten culpabilitzar l'esportista tot i que les responsabilitats s'han de buscar més aviat en el règim de llibertats.

La ignorància està de moda. La filosofia desapareixerà tard o d'hora de les universitats. Les pedres no tenen pressa. Esperaran tranquil·lament que algú les seleccioni per fer algun llançament intencionat. O, simplement, es quedaran on són, observant l'entorn i esperant que la realitat canviï per art de màgia. En el seu cas, també, resistir és vèncer.

Juny Brullet

RODA EL MÓN

14

Un centenar de pobles indígenes mexicans treballen per formular estratègies conjuntes de defensa del territori i la identitat

16

Els esforços del govern d'Erdogan per controlar els mitjans de comunicació i les xarxes socials a Turquia

PRÒXIM ORIENT // CATORZE JOVES SÓN CONDEMNADES A ONZE ANYS DE PRESÓ PER MANIFESTAR-SE PACÍFICAMENT CONTRA EL COP D'ESTAT

L'Egipte post-Mursi posa setge al dret de manifestació

Marc Almodóvar
Barcelona
@egiptebarricada

Onze anys i un mes de presó per portar globus i cartells contra el cop d'estat. El 27 de novembre, a la ciutat d'Alexandria, catorze dones simpatitzants dels Germans Musulmans van ser condemnades a severes penes a causa d'haver participat en una protesta de suport al president islamista Mohammed Mursi, deposat militarment l'estiu passat. Tot i que les evidències indicaven que les dones només havien tallat el trànsit i havien llançat els globus a l'aire, les autoritats les van condemnar per pertinença a una "organització terrorista", per haver alterat l'ordre públic i per haver atacat les autoritats. En la mateixa causa, el tribunal juvenil també condemnava set noies menors d'edat a reclusió fins que assoleixin els 21 anys d'edat sota les mateixes acusacions. 24 hores després de la sentència contra les joves, tres policies van ser absolts per la justícia de les acusacions d'haver comès tortura contra cinc persones.

El cas de les activistes islamistes ha aixecat les denúncies d'organitzacions de drets humans i d'activistes seculars contra els excessos constants del govern transicional. La web del Club de Judges va ser *hackejada* per un grup d'activistes amb un missatge revelador. "Pensava que mai no hauria de sortir a defensar un germà musulmà, però avui ho faré", afirmava el text d'entrada de la pàgina web del club. L'extensió del debat i el risc patent d'una ruptura de les forces que donaven suport al cop va portar la presidència a filtrar una possible amnistia presidencial quan el cas hagi superat la fase d'apel·lacions i la sentència es consideri ferma, fet que ha provocat les queixes de la infranquejable cúpula judicial.

La polèmica va arribar l'endemà que el govern anunciés la llei 107/2013, popularment coneguda com a *lleï de manifestacions*. Segons aquesta normativa, les manifestacions s'hauran de notificar amb tres dies d'antelació i no es podran fer protestes a les immediacions d'edificis públics. La llei preveu multes de fins a 10.000 euros per l'ús de màscares que dificultin la identificació i penes de presó de fins a cinc anys per a qui talli el trànsit o interrompi la producció i, tot i que exposa que les forces de seguretat han d'utilitzar mètodes graduals per forçar la dispersió d'una mobilització il·legal, obre la porta a l'ús d'armes de foc contra manifestants en cas que les forces d'ordre ho considerin oportú. La llei també preveu la creació de zones de manifestació a cada província, cosa que ja va aplicar la província de Gizeh pocs dies després amb la instauració d'una "zona

de protesta" d'1,5 hectàrees en plena àrea agrícola, al costat de la carretera. La llei, defensada pel consell de ministres amb l'argument que es feia per garantir la "protecció de les institucions", va provocar la crítica ferotge dels grups d'activistes a favor dels drets humans i fins i tot la reprovació del secretari general de les Nacions Unides, Ban Ki-moon.

Poques hores després, les forces policials van aplicar amb fermesa la nova legislació amb el desallotjament violent d'una protesta convocada pel grup Contra els Judicis Militars a la Població Civil - un dels moviments rupturistes més actius del període transicional - davant el senat. Les manifestants criticaven la inclusió dels judicis castrenses a l'esborrany constitucional actualment en negociació. Almenys 47 activistes van ser colpejades, agredides sexualment i detingudes al centre de la capital cairota, d'acord amb

Protesta davant del Palau de Justícia i la Fiscalia General de la Nació al Caire el 22 de juliol de 2013 / AMR ABDALLAH DALSH

l'aplicació de la nova legislació, abans de ser transferides irregularment a un centre de detenció desconegut. La policia també va assaltar les llars de diverses activistes, inclosa la d'Alaa Abd el-Fattah, que ja es va convertir en cara visible de la lluita contra la repressió del règim durant les detencions de 2011 i 2008. Durant l'assalt a casa seva, la policia va pegar la seva parella sentimental i li va robar els ordinadors portàtils i mòbils. Poques hores després, els seus comptes de Twitter i Facebook van ser *hackejats* per un suposat grup d'Anonymous que feia crides des del compte a favor del règim militar. Tot això succeeix mentre les universitats es mantenen en peu de guerra contra el poder militar després de declarar la vaga indefinida i fer fortes mobilitzacions per exigir la depuració de les universitats i l'alliberament de les companyes preses. Un jove estudiant va resultar mort durant l'assalt policial al campus de la Universitat del Caire el 27 de novembre.

La llei preveu multes per l'ús de màscares i penes de presó per a qui talli el trànsit o interrompi la producció

Mentrestant, el comitè de 50 homes encarregat de redactar la futura Constitució del nou Egipte accelera el tancament del text, amb la previsió que s'aprovi en referèndum abans d'acabar l'any. Un cop superat el debat sobre els articles referents a les forces armades, que garantirà el manteniment de l'*statu quo* militar durant l'etapa transicional, els articles que generen més polèmica són els que preveuen l'establiment de quotes parlamentàries reservades per a grups minoritzats, el model electoral i la calendarització de les eleccions presidencials i legislatives. ◀

MÈXIC // UN CENTENAR DE POBLES INDÍGENES MEXICANS TREBALLEM PER FORMULAR ESTRATÈGIES CONJUNTES DE DEFENSA DEL TERRITORI I LA IDENTITAT

“Per ells és desenvolupament, per nosaltres és mort”

Silvia Abadia
Ciutat de Mèxic
@antoniacanuta

Sota els arbres del sud-est mexicà, sobre la sorra dels deserts del nord, amb els vents que creuen els camps i gairebé sempre al final d'angoixosos camins de terra. Milers de veus trenquen el silenci, milers de punys esquinquen les cadenes.

Mèxic és un territori gegant que, sota els fluxos d'un capitalisme invasiu, amaga una riquesa cultural inacabable. Si bé la Coca-cola arriba fins al darrer racó poblat d'aquest país, les cosmovisions i les cultures tradicionals es fan latents fins i tot al mateix centre de la capital mexicana. Només acostar-se al temple gran, situat al Zócalo de Mèxic DF, es pot percebre una forta olor d'ocote, l'herba aromàtica utilitzada a les cerimònies religioses. Aquesta divergència entre *progrés* i *tradicció* és una esclatxa que, sovint, genera conflictes entre la voluntat dels pobles i els interessos del neoliberalisme i enfronta els valors d'allò sagrat a la lògica de la mercantilització. Les lluites d'aquests pobles, però, no estan aïllades i periòdicament es troben al Consell Nacional Indígena (CNI) per compartir i formular estratègies conjuntes. La darrera vegada, el mes d'agost, 233 delegats de 137 pobles diferents es van trobar a San Cristóbal de las Casas, Chiapas.

LLUITA CONTRA LES EÒLIQUES

Un cas destacat és el dels pobles *ikjoots* establerts a la zona costera de l'Estat de Oaxaca. “Tenim quatre problemes: la implantació d'empreses eòliques, el problema agrari, l'intern i el municipal”, explicava Beatriz Gutiérrez Ruiz en el marc d'una trobada pública del CNI. Des de l'any 2006, diferents municipis de Oaxaca han rebut ofertes d'una transnacional

espanyola anomenada Preneal per instal·lar aerogeneradors. Les negociacions d'aquesta companyia s'han fet mitjançant òrgans de govern municipals que no responen a la voluntat de les comunitats ikjoots. “Per nosaltres, la terra, el vent i el mar són sagrats, el que per ells és desenvolupament per nosaltres és mort”, explicava Gutiérrez, originària de San Mateo. La instal·lació dels aerogeneradors fa perillar l'existència dels llacs, element clau per l'economia endògena de la zona. Per aquesta raó, les comunitats ikjoots del municipi de San Mateo del Mar es van organitzar amb altres comunitats de la zona i van bloquejar l'empresa. A la lluita contra la transnacional -que la primavera passada va vendre el seu projecte a un consorci on, entre altres empreses, hi ha la Coca-cola-, s'hi sumen altres conflictes que ho compliquen tot encara més. És el cas de la disputa per la propietat de la terra a cada municipi (que es va

disparar arran de l'arribada de Preneal) o la disputa pel poder entre els partits polítics tradicionals i l'assemblea comunitària. La implantació de la policia comunitària durant vuit mesos per combatre robatoris, segrestos i agressions de gènere, o la presa violenta de l'ajuntament del poble per part d'un alcalde acusat de corrupció són fets que formen part del conflicte i que poden ajudar a entendre la seva complexitat.

L'AMENÇA DE L'ECOTURISME

Al nord del país, el poble *raràmuri*, assentat a l'estat de Chihuahua, és conscient de la importància de mantenir la identitat viva. “Amb l'arribada dels espanyols, no vam ser conquerits militarment, ja que el territori era molt gran, però ara, el progrés ja arriba al darrer racó de la serra”, explica Juan Guillermo Palma durant la celebració del CNI. “El progrés parla de viure millor i escalar, però ens oblidem de viure bé”,

rebla Palma. El poble raràmuri té els seus propis sistemes normatius i és autònom culturalment i econòmicament parlant. Al llarg dels anys, s'ha anat replegant a les muntanyes, però la febre de l'ecoturisme comença a arribar a les seves terres en forma de cessions del territori, telefèrics i uns sistemes educatius occidentals que fan perillar la seva cultura. “No volem comerciar amb el nostre territori ni amb els nostres germans”. Per al poble raràmuri, és difícil lluitar amb la lògica occidental. “Els canvien les lleis cada cinc anys i, sovint, ens volen imposar unes lleis indígenes que dissenyen els assessors dels diputats, no pas nosaltres”. Admeten que la seva cultura no entén aquests processos i reneguen de l'educació que els ofereix l'Estat perquè, asseguren: “Sols la utilitzen per fer-nos fora del territori”. Al·leguen que la gent raràmuri que estudia, normalment, no torna a la comunitat i acaba treballant en condicions de misèria a les fàbriques. “La nostra educació es fa sense aules, al camp i sota els arbres”, emfasitzen.

“Ens volen imposar unes lleis indígenes que dissenyen els assessors dels diputats, no pas nosaltres”

El tresor cultural mexicà persisteix gràcies a la memòria dels pobles menys visibles. Aquells que s'aixequen sobre terres sagrades, que beuen de l'aigua dels déus; aquells que, abans de menjar, agraeixen els aliments a la *pachamama*. El territori d'aquests pobles sempre ha estat una extensió més de la seva pròpia identitat i també l'únic vincle social i econòmic que els permetria sobreviure. Mitjançant assemblees comunitàries, usos i costums pròpies i formes d'organització històriques, continuen batallant per la seva subsistència. ◀

Doña Juana, originària de San Antonio Pueblo Nuevo (Michoacán), durant la seva intervenció al Consell Nacional Indígena celebrat l'agost de 2013 / CÀTEDRA TATA JUAN CHÁVEZ

ecofestes
Solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

TURQUIA // DESPRÉS DE CONTROLAR ELS 'MEDIA', EL GOVERN INTENTA SILENCIAR LES XARXES SOCIALS

La creuada d'Erdogan contra els mitjans de comunicació

Marc Saurina
Ankara
@marcsaurina1

Des de l'arribada al poder del Partit de la Justícia i el Desenvolupament (AKP) a Turquia, l'any 2002, els mitjans de comunicació han sofert una transformació radical que ha implicat la pràctica desaparició de tota oposició o crítica i s'ha passat d'una obediència generalitzada a l'*statu quo* de l'Estat kemalista a una relació simbiòtica entre els principals grups de comunicació i el govern.

Aquest procés és el resultat de la política de pressions econòmiques i canvis de propietari que ha dut a terme constantment el govern en relació als mitjans. Tanmateix, no és un fenomen aïllat en la història de la República de Turquia, ja que repeteix determinats patrons en les pràctiques de censura i l'establiment de relacions clientelars. Les conseqüències d'aquesta metamorfosi s'han apreciat de manera més visible durant les revoltes del mes de juny amb el seguiment dels fets que van fer els principals mitjans. Arran de les protestes i veient que el control majoritari de diaris, emissores de ràdio i canals de TV no era suficient per silenciar les crítiques, el govern va iniciar una nova guerra, en aquest cas, contra les xarxes socials.

A Turquia, la dependència econòmica de l'Estat i l'exercici continuat de diferents tipus de censura sempre han condicionat la naturalesa dels mitjans. Els primers diaris comercials de gran tirada dels anys 50, *Hürriyet* i *Milliyet*, van aconseguir consolidar-se perquè mai no van criticar directament la ideologia kemalista. Ja a la dècada dels 80, les polítiques neoliberals van donar pas a la formació de grans imperis econòmics amb empreses a tots els sectors, fet que va

Manifestació per demanar l'alliberament de periodistes preses a Ankara el 19 de març de 2011 / UMIT BEKTAS

provocar la desaparició dels grups petits, va debilitar els sindicats i va perjudicar l'exercici de la professió periodística.

Els grups més importants van rebre amb cautela l'arribada de Recep Tayyip Erdogan al poder. Els seu partit, l'AKP, era un intrús dins l'Estat kemalista. A més, tot i el suport electoral que havia rebut, encara era un partit nou sense xarxes sòlides als mitjans de comunicació, tret de diversos grups religiosos i conservadors com els diaris *Zaman*, *Yeni Safak* i *Türkiye*. L'any 2002, l'espectre mediàtic es trobava dividit entre el grup d'empreses del magnat Aydın Dogan (que monopolitzava la premsa escrita) i la resta de grups. Els primers anys de l'AKP, les relacions entre Dogan i el primer ministre Erdogan van ser estables i es va mantenir una certa cooperació. Tot i així, el partit aviat va començar a desenvolupar mecanismes de pressió destinats a trencar aquell monopoli i a penalitzar les crítiques.

Primer, va desaparèixer el hòlding de l'empresari Cem Uzan, que posseïa diverses empreses al sector. Uzan s'havia presentat a les eleccions de 2002 amb un nou partit,

el dretà Partit Jov, havia obtingut el 7% dels vots i s'erigia com un possible rival polític en el futur. Poc després de les eleccions, el TMSF (organisme que s'encarrega de detectar irregularitats en les operacions bancàries de les empreses) va confiscar totes les possessions del grup. Una modificació feta llavors al codi del TMSF va permetre que el govern dirigís directament tots aquests mitjans fins que no es traspassessin a les noves propietàries.

L'any 2007, just en un període crític, les propietats de Turgay Ciner (el diari *Sabah* i el canal ATV) van ser confiscades. La proximitat de les eleccions presidencials i la possibilitat que un polític amb pasat islamista es convertís en president de la república laica van provocar una allau de protestes arreu del país. El govern es va fer càrrec de *Sabah* i ATV, que posteriorment van ser venuts al hòlding Çalik, dirigit executivament pel gendre del primer ministre, Ahmet Çalik.

El torn del grup més poderós, el de Dogan, va arribar el 2008, quan Erdogan va començar a criticar en públic els diaris del seu grup (especialment

Hürriyet), a desmentir notícies publicades i, fins i tot, a demanar a la gent que no els comprés. La guerra oberta entre Dogan i Erdogan va acabar el setembre de 2009, quan Hisenda va anunciar una multa econòmica desorbitant per evasió d'impostos que va forçar el grup a vendre l'empresa POAS d'hidrocarburs. La crítica va desaparèixer.

Una altra tàctica de l'AKP -després del control de les línies editorials- ha estat obrir judicis contra columnistes. El mateix Erdogan ha demandat moltes periodistes i ha guanyat la majoria dels casos. Durant el 2010, també va criticar públicament els propietaris per no controlar les opinions de les seves treballadores. Des de 2007 fins avui, s'han produït un gran nombre de dimissions forçades i acomiadaments. Una mostra de la situació que es viu aquests darrers anys és l'aparició de diaris nous, que sempre mantenen bones relacions amb el govern i evadeixen les crítiques. És el cas de Tur-

Els mitjans turcs han sofert una transformació radical que ha implicat la pràctica desaparició de tota oposició o crítica

gay Ciner, que, després de perdre *Sabah* i ATV l'any 2007, va obrir *Habertürk* (diari i canal de TV) i es va consolidar en el mercat sense entrar mai en cap tipus de polèmica o enfrontament amb l'AKP. Ara, la preocupació principal del govern són les xarxes socials. Les detencions per comentaris a Twitter, la desaparició dels *hashtag* més populars i l'augment sospitosos de noves usuàries fent propaganda del govern demostren que, un cop controlats els mitjans, l'AKP també pretén silenciar les xarxes socials. ◀

Defensem les defensores de drets humans a Mesoamèrica!
www.calala.org

ÀFRICA // LES MIGRANTS I LES POBLACIONS MÒBILS SÓN LES COMUNITATS AFECTADES PER VIH/SIDA MÉS INVISIBILITZADES

La lluita contra el VIH s'estavella a Uganda

Anna Tapia
Kampala (Uganda)
@AtapiaL

Cada any, els mitjans de comunicació enceten l'últim mes del calendari recordant que la lluita contra la sida segueix en peu, tot i que sembla que cada vegada es resti més importància a una malaltia que ja s'ha convertit en crònica i, per tant, té menys quota d'interès. No obstant això, al món, hi ha 35 milions de persones diagnosticades amb la síndrome d'immunodeficiència adquirida, tres milions dels quals són menors de quinze anys. El sisè Objectiu de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) se centra a combatre el VIH/Sida, la malària i altres malalties. Una malaltia que va ser descoberta oficialment el 5 de juny de 1981, quan el *The Morbidity and Mortality Weekly Report* va fer referència a la sida per primera vegada com una nova epidèmia mundial. Des d'aquell dia, més de 75 milions de persones s'han infectat del virus.

Al país hi ha prop d'un milió i mig de persones infectades, més d'un 7% de la població

Avui dia, a Uganda, parlar del VIH/Sida encara és un tema tabú. Sovint, s'evita confirmar que algú pateix la malaltia amagant-la rere els símptomes d'una malària mal curada. Al país, hi ha prop d'un milió i mig de persones infectades, més d'un 7% de la població. Més de 60.000 malaltes de VIH/Sida moren cada any. El 2011, es va iniciar l'estratègia nacional en la prevenció del VIH/Sida, que es basa en la reducció del risc d'infecció per transmissió sexual mitjançant l'as-

Els casos de VIH han augmentat, sobretot, entre les ugandeses de 15 a 24 anys

essorament, l'educació sexual i les campanyes d'informació. A la vegada, s'ha aconseguit un accés més ampli al tractament, els pronòstics del govern ugandès auguren que, el 2015, el país aconseguirà l'objectiu d'arribar al 80% d'accés de la població al tractament antiretroviral. Tanmateix, la lluita contra la propagació de la malaltia ha començat a revertir. Els casos d'infecció han augmentat, sobretot entre joves de 15 a 24 anys, tot i que, globalment, la infecció entre adolescents s'ha reduït més d'un 50% al llarg de l'última dècada. Uganda és l'únic país de

l'Àfrica oriental i de l'Àfrica austral amb unes taxes d'infecció de VIH en augment.

Globalment, l'Àfrica negra continua amb la prevalença més elevada de la malaltia: més de 23 milions de persones la combaten diàriament. Tanmateix, la transmissió de la sida s'ha reduït notablement els últims anys. Segons els estudis de la UNAIDS, la incidència del VIH ha disminuït un 50% a molts països de l'Àfrica negra. Les estratègies de prevenció nacionals implementades pels països han estat clau, així com els més de divuit bilions

de dòlars invertits el 2012 en la lluita contra la síndrome d'immunodeficiència adquirida.

Els avenços en el tractament antiretroviral han millorat l'esperança, la longevitat i la qualitat de vida de les malaltes, però indirectament ha contribuït a l'increment dels casos de transmissió de la malaltia. Un altre dels factors, sovint invisibilitzat, que ha contribuït a l'increment del virus a Uganda és la prevalença de la malaltia entre les poblacions mòbils i les persones migrants. Aquests dos grups de població són els més vulnerables i els que tenen més obstacles per rebre assistència i atenció mèdica. Uganda és un país que té fronteres amb cinc països: el Sudan del Sud, la República Democràtica del Congo, Rwanda, Tanzània i Kenya. Als districtes fronterers -amb uns corredors de mercaderies i de transport força concorreguts, com el de Masaka, al sud-oest d'Uganda- és on trobem la taxa més alta de prevalença del VIH/Sida.

Uganda és l'únic país de l'Àfrica oriental i de l'Àfrica austral amb unes taxes d'infecció de VIH en augment

Les persones que treballen en els àmbits de la construcció, el transport, la venda ambulat, la pesca i el sexe són els sectors professionals més exposats a infectar-se de la malaltia. Aquests col·lectius poden caure en la marginació mentre es troben en trànsit o ser discriminats i romandre sense cap assistència jurídica o mèdica a la comunitat o el país receptor. Són centenars de persones que no tenen accés a un assessorament sobre el VIH, als sistemes de salut ni als tractaments d'Infeccions de Transmissió Sexual (ITS).

Una nota positiva a Uganda: la reducció de la transmissió maternofiliar del VIH -que, al seu torn, fa disminuir la taxa de mortalitat materna al país. I les campanyes de sensibilització sobre la malaltia continuen: fa unes setmanes, el president Yoweri Museveni i la seva dona i ministra d'Estat per la regió de Karamoja, Janet Museveni, es van fer un test de VIH públic, una acció emmarcada en la campanya de prevenció de la malaltia. ◀

L'ACCENT
Periòdic popular dels Països Catalans
subscripcions + publicitat = ppcc@laccent.cat

www.laccent.cat

arç
cooperativa

www.arccoop.coop

COOPERATIVA AUTOGESTIONÀRIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

una altra economia és necessària
una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57
serveis financers ètics i solidaris

www.coop57.coop

ENTITAT
CULTURAL I
ESPORTIVA

C/ del PI 25, Ribes (Garraf), Països Catalans
08810. Tlf: 93 896 12 00. ger@mesvilaweb.com

...aquest estiu posem la directa amb la nova web
www.entitatger.cat

/ NÚRIA FRAGO

EXPRESSIONS

Vint i Ramon Barnils
Laia Altarriba

Recuperant Ramon Barnils

Un llibre i un documental rememoren la figura d'un dels periodistes més lliures dels Països Catalans

Albert Martín Mestres
@La_Directa

Qui era Ramon Barnils? Quasi 13 anys després de la seva mort, un llibre i un documental d'entrevistes als seus amics, recuperen a un individu clau per entendre una època cabdal dels Països Catalans. El Grup de Periodistes Ramon Barnils i Edicions Dau fan emergir de l'oblit, aquesta eclèctica figura de difícil enquadrament. Ramon Barnils era un periodista? era un heterodox professor universitari? era independentista? era anarquista? El llibre i el documental -ambdós a la venta de forma conjunta- són una guia indispensable per apropar-se a aquell que tothom, de forma afectuosa, anomenava Barnils a seques i que a la fi, més que definir-se per la seva professió, podria significar-se per ostentar una mirada sagaç sobre la realitat, allunyada de qualsevol cotilla.

Barnils es va significar per ostentar una mirada sagaç sobre la realitat, allunyada de qualsevol cotilla

Vint i Ramon Barnils es el títol que rep el llibre d'entrevistes orquestrat per la periodista Laia Altarriba, que ens guia per la vida de Ramon Barnils des de la seva infància a Sant Cugat fins la seva mort a Figuerola. A partir de vint entrevistes amb gent de tota mena com Eliseu Climent, Biel Mesquida o Joan de Segarra, descobrim un personatge quasi hiperactiu que va escriure a *Tele/express*, *Ajo-blanco*, *Solidaridad Obrera*, l'agència EFE, *La Vanguardia* o *El Temps*; que va

encapçalar el mític programa de Catalunya Ràdio *El lloro, el moro, el mico i el senyor de Puerto Rico*, i que també va destacar en la faceta d'investigador amb el llibre col·lectiu *La torna de la torna. Salvador Puig Antich i el Mil*.

Per la seva banda, el documental *Barnils tal com raja* -tal com afirmen les seves creadores Laia Soldevila i Albert Lloreta- volia ser una peça d'escassos minuts que acompanyés la publicació del llibre. Afortunadament, la informació i els testimonis sobre Ramon Barnils van desbordar aquest primer objectiu i, finalment, es va acabar editant un documental de

quaranta-cinc minuts de durada. Ens trobem, doncs, amb un seguit d'entrevistes en format audiovisual -en aquest cas, vint-i-sis, dinou de les quals no apareixen al llibre- que reuneixen personatges tan significatius com Montse Majench, Quimi Portet, Vicent Partal o l'editor d'Edicions Dau i fill de Ramon Barnils, Ton Barnils. A més, durant tot el documental, les entrevistes es combinen amb les aparicions de Barnils a la televisió i a la ràdio. Així doncs, ens trobem amb dues produccions que s'alimenten l'una a l'altra i que expressen de diferents maneres els diversos vessants del massa oblidat periodista.

Ramon Barnils a Manresa a principis de 1987 / ARXIU DE LA FAMÍLIA DE RAMON BARNILS

Tretze és un nombre d'anys estrany per dur a terme la retrospectiva que ens ocupa; un aniversari de mal auguri. Tot i així, tal com consideren moltes de les persones entrevistades per Laia Altarriba, Laia Soldevila i Albert Lloreta, el moment polític i social actual necessita, més que mai, recuperar l'ideari i la mirada de Ramon Barnils. Un periodista que sempre va tenir problemes amb el poder pel fet de no emmarcar-se en cap corrent ideològic, però que, gràcies a aquesta postura profundament àcrata, va saber veure abans que ningú l'estafa que suposava la transició dels setanta i les possibilitats dels Països Catalans com a Estat propi. Des d'un punt de vista periodístic, cal destacar que Barnils sempre va practicar un periodisme -actualment massa en desús- segons el qual la llibertat era un terme inalienable de la informació.

Sens dubte, el llibre i el documental són una mostra que fa vàlida aquella cita apòcrifa: "Som el que els altres diuen de nosaltres". I doncs, què diuen d'en Barnils els altres? Brillant, modern, àcrata, díscol, intel·lectual, independentista, clarivident, rebel, entusiasta... cent per cent Barnils. ◀

Més info:

Vint i Ramon Barnils
Laia Altarriba
Edicions Dau, 2013
Fitxa del llibre i primer capítol per descarregar:
ves.cat/hwLw

Barnils tal com raja
Laia Altarriba, Laia Soldevila i Albert Lloreta
Tràiler del documental:
ves.cat/hwLE

El mestre que no tornà a veure el mar

La història apassionant, tràgica i commovedora d'un mestre republicà assassinat pel bàndol feixista, silenciada com tants altres i ara recuperada en tota la seva magnitud humana.

Francesc Poblet
@La_Directa

Es insòlit -i significatiu- que un Estat que es diu democràtic mantingui sense identificar i sense un enterament digne les víctimes d'un règim dictatorial. *Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar* és un llibre que ens ajuda a continuar donant a conèixer aquesta injustícia i a generar un estat d'opinió a favor de les exhumacions, les identificacions i les restitucions; a favor del respecte vers les famílies i la memòria que ens continuen volent arrabassar.

Permeteu-me un apunt previ personal: Eusebi Gràcia va ser mestre del petit poble de Puigpelat (Alt Camp) durant la Segona República. Considerat un home d'"idees avançades", segons l'expressió de l'època, va haver de marxar a l'exili.

“Pels feixistes, els mestres eren més perillosos que els soldats perquè enfortien la raó i l'ànima”

Després de passar per diversos camps de refugiades, va acabar trobant feina de carboner en un poblet francès. Molts anys després, va poder tornar a Puigpelat, però se li va prohibir exercir com a mestre i se li va aplicar la pena de depuració i menyspreu al vençut. Gràcia, com tantes altres mestres republicanes, va introduir nous mètodes pedagògics destinats a educar, sobretot, en llibertat. El meu pare, alumne seu i company d'exili, me'n parlava amb devoció. Li ensenyà a estimar la cultura i jo em sento deutor

d'aquests valors transmesos. Potser per això, quan em vaig assabentar de la història del llibre *Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar*, no vaig poder sinó fer-la meua i donar-la a conèixer, també com a homenatge a totes aquelles mestres que van patir -i algunes pagar amb la vida- la barbàrie feixista.

L'agost de 2010, es va procedir a l'exhumació d'una fossa comuna a les muntanyes de La Pedraja (Burgos), on se sabia que havien estat enterrades un nombre desconegut de víctimes just després del cop militar de juliol de 1936. El fotògraf Sergi Bernal hi va anar a fer un reportatge gràfic sobre la intervenció i, aquí, va començar una història tan tràgica com commovedora, protagonista d'aquest llibre, amb text de la historiadora Queralt Solé i l'antropòleg Francisco Ferrandiz, entre altres.

La possibilitat que un dels cossos soterrats fos el del mestre del poble proper de Bañuelos de Bureba va despertar la curiositat per continuar investigant, oimés quan es va saber que el mestre era català i que se'l recordava, encara amb pors i recances, com un personatge molt especial. El llibre, talment com un relat d'aventures, ens descobreix com, amb aquestes poques dades, es va poder iniciar un recorregut que ens durà des de Mont-roig del Camp, d'on era natural Benaiges, fins a Mèxic, on, mitjançant companys exiliats i deixebles, ha transmès la seva petjada fins avui.

El jove mestre català va ser destinat a Bañuelos l'any 1935. Seguidor del mètode Freinet, basat en l'ús de la impremta escolar, ensenyava la mainada amb un objectiu clar: bastir els homes i les dones lliures del demà. Els seu entusiasme topà amb

els prejudicis de l'època en un petit poble castellà profundament religiós i conservador, però els resultats de seguida foren sorprenents. La canalla imprimia uns quaderns -reproduïts al llibre- on podem descobrir la visió que tenien de les coses expressada lliurement.

El títol del llibre és ben significatiu: el mestre que va prometre el mar. Va prometre al seu alumnat l'experiència gran i nova de visitar la costa tarragonina per veure el mar i, paradoxalment, això li va costar la vida. Mai no tornaria a veure el mar. El juliol de 1936, acabades les classes, intentava llogar un autobús quan va ser detingut. Fou brutalment torturat (li van arrancar les dents), afusellat i enterrat en una fossa comuna. Van cremar les seves pertinences, llibres i material escolar. El terror a les represàlies va fer la resta per enterrar la seva memòria pública, fins avui.

L'Estat espanyol és el segon del món en nombre de persones desaparegudes, just darrere de Cambotja

A més del relat dels fets i de com s'han descobert, el llibre també conté un ampli reportatge gràfic sobre l'exhumació. Després de la mostra fotogràfica *Desenterrant el silenci* -on Sergi Bernal va exposar el seu treball, el 27 de novembre als cinemes Girona de Barcelona-, va tenir lloc la preestrena del documental *El retratista*, a càrrec d'Alberto Bougleux i del mateix Bernal, que narra -ara en format audiovisual- la història del mestre i de la investigació que ha permès divulgar aquesta història tràgica

El director Alberto Bougleux i el fotògraf Sergi Bernal a l'estrena del documental 'El retratista' / ANDREU FERNÁNDEZ

PUNTS DE VENTA DIRECTA

ABRERA
Papereria Abrera - Passeig de l'Estació, 21
BARCELONA — Ciutat Vella
Taller de Músics - Requesens, 3
Icària - Arc de Sant Cristòfol, 11-23
Xarxa Consum Solidari - Pl. Sant Agustí Vell, 15
El Lokal - Cera, 1bis
La Rosa de Foc - Joaquín Costa, 34
Logofobia - UB Raval, Dm. 10-18h
Quiosc Colom - Rambles
Quiosc Tallers - Rambles

BARCELONA — Eixample
Quiosc Manu - Nàpols-Rosselló
BARCELONA — Gràcia
Aldarull - Martínez de la Rosa, 57
Cap i Cua - Torrent de l'Olla, 99
Infoespai - Plaça del Sol, 19
Taifa - Verdi, 12
Papereria Cercles - Bailen 201
Estanc - carrer Roselló amb carrer Castillejos
BARCELONA — Guinardó
Rocaquinarda - Xiprer 13
BARCELONA — Nou Barris
Ateneu Popular de 9 Barris - Portlligat, 11-15
Can Basté - Fabra i Puig, 274
En su tinta - Badosa 17

BARCELONA — Sant Andreu
Bar La Lira - Coroleu, 15
Quiosc Comerç - Plaça Comerç
BARCELONA — Raval
Ateneu Libertari del Palomar - Coroleu, 82
BARCELONA — Sant Gervasi
Quiosc Punt i Coma - Guillem Tell, 29
Quiosc - República Argentina, 233
Quiosc - Tuset, 38
Llibreria Hernández - Passeig Reina Elisenda de Montcada 2
BARCELONA — Sants
Centre Social de Sants - Olzinelles, 30
Espai Obert - Violant d'Hongria, 71
La Ciutat Invisible - Riego, 35
Terra d'Escudella - Premià, 20
Teteria Malea - Riego, 16
Quiosc Cobxeres - Sants, 79

Quiosc Francisco - Vilardell
Coop57 - Premià, 15
Koiyon club - Rossend Arós, 9
BELLATERRA
Quiosc de Ciències de la Comunicació
BERGÀ
Llibreria La Mafalda - Pl. Viladomat, 21
CALDES DE MONTBUI
Quiosc del Caprabo - Av. Pii Margall, 183
GRANOLLERS
Papereria Can Rosell - Av. Josep Fontcuberta, 118
CARDEDEU
Quiosc del Centre - Ctra. de Cánoves, 4
CORNELLÀ DE LLOBREGAT
CGT - Ctra. d'Esplugues, 46
Ateneu Popular - Jacint Guerrero, 8
ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Ubud - Joaquim Rosal, 22
Quiosc - J. Rosal amb Laureà miró

GAVÀ
Art Voltaic - Sant Joan, 1
GIRONA
Les Voïtes - Plaça del Vi, 2
LLEIDA
Can Ramon - Baixada de la Trinitat 5
Espai Funàtic - Pi i Margall, 26
MANRESA
Moe's - Joc de la Pilota, 9
MARTORELL
Llibreria Miró - Francesc Santacana, 12
Llibreria Estel - Francesc Massana, 16
MATARÓ
Llibreria Dòria - Pujol, 9
MOLINS DE REI
Barba - Rafael Casanova, 45
PALMA DE MALLORCA
Llibreria Mallorca - Església de Santa Eulàlia 11

EL PRAT DE LLOBREGAT
Llibreria Drac - Ferran Puig 38
RIPOLL
Gràfic Paper - Progrés 27 i Mossen Cinto Verdagué, 14
RIPOLLET
El Local - Monturiol, 32
SABADELL
Can Capablanca - Comte Jofre 30
SANTA COLOMA DE GRAMENET
Aramateix - Montserrat 3
La Krida - Sicília, 97
Distriunyves - Sant Ramon, 22
SANT BOI DE LLOBREGAT
Bar Sense Nom - Pl de les Preses, 3
Oxford - Ronda Sant Ramon, 113
SANT FELIU DE LLOBREGAT
Ateneu - Vidal i Ribas, 23
Teteria India - Jacint Verdagué, 9

SANT JOAN DESPÍ
Kiosk Dot - Pg. Canal / Av. Barcelona
La Kreperia - Galícia, 8
SANT PERE DE RIBES
Gabalda - Plaça de la Font, 2
LA SEU D'URGELL
Llibreria La Llibreria - Sant Ot, 1
SITGES
Quiosc Can Jorret - Major, 8
TARRAGONA
CGT - Rambla Nova, 97-99, 2n
TÀRRAGA
Llibreria Bufavents - Major, 23
Fem Cadena - Av. Barcelona, 81
TERRASSA
Terrassa Respon - Societat, 6
Ateneu Candela - Sant Gaietà, 73

VALÈNCIA
Café Tendur - Silvia Romeu, 16
Llibreria Sahiri - Danzas, 5
Terra - Baró de Sant Petri, 9
Sodepau - Camissers 8
VILADECANS
Llibreria Els Nou Rals - Sant Joan, 19
VILAFRANCA DEL PENEDÈS
La Fomal - Pines, 17
VILANOVA I LA GELTRÚ
Ateneu Vilanovi - Plaça Llarga, 19

i emocionant, una emoció que el film -de gairebé una hora- aconsegueix transmetre de manera magistral i que esperem que tingui la difusió que es mereix.

MEMÒRIA DE LA BARBÀRIE

“Pels feixistes, els mestres eren més perillosos que els soldats perquè enfortien la raó i l'ànima”, explica Francesc Escribano, també autor del llibre. Per això es posen tantes dificultats a l'hora de permetre excavacions; perquè, juntament amb els ossos, comencen a sorgir preguntes que, com a mínim, són incòmodes. No debades, l'Estat espanyol és el segon del món en nombre de persones desaparegudes, just darrere de Cambotja. Prop de cent mil persones resten, encara, enterrades a les cunetes i les fosses comunes, la majoria sense identificar, la majoria assassinades sense haver participat a la guerra, només com a conseqüència de la venjança i la política de terror dels vencedors. Els crims van continuar i es van sistematitzar després de la guerra, sota una pretesa pàtina legalista del nou ordre franquista. L'historiador Paul Preston ha afirmat que no existeix equivalent a Europa d'una atrocitat col·lectiva comesa per un Estat tan intensa i prolongada en el temps.

El Comitè de les Nacions Unides contra la Desaparició Forçada ha reclamat al govern espanyol que busqui i identifiqui més de cent mil desapareguts durant la Guerra Civil i el franquisme. També l'insta a destinar els recursos necessaris per aconseguir-ho i a eliminar les barreres legals perquè es puguin jutjar i condemnar les autores d'aquests crims que encara estiguin vives. A més, demana a les autoritats espanyoles que col·laborin amb les d'altres països que estiguin investigant els fets, com el cas de la jutgessa argentina que demana l'extradició de persones acusades de tortures durant el franquisme. Com a resposta, el Tribunal Suprem espanyol va considerar que els crims del franquisme ja no podien ser investigats penalment i el govern central actual ha paralitzat les exhumacions. ◀

+info

Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar
Autors: Francesc Escribano, Francisco Ferrándiz i Queralt Solé
Fotografia: Sergi Bernal
Blume-Ventall-Associació
Mirmanda, 2012

Queralt Solé al Pavelló de la República / FRANCESC POBLET

Queralt Solé i Barjau és professora del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona. Es va doctorar amb la tesi *Les fosses comunes a Catalunya 1936-39. Especialitzada en temes de Guerra Civil, repressió franquista i exili, és autora d'altres llibres com *A les presons de Franco, Catalunya 1939: l'última derrota* o *El jutge dels cementiris clandestins*.*

Quin és l'estat actual de les exhumacions de fosses comunes amb assassinats comesos pel bàndol franquista?

Actualment, a Catalunya, existeix una llei específica que regula les investigacions i l'obertura de les fosses de la Guerra Civil. Hi ha un comitè que analitza les demandes per obrir una fossa; les peticions es presenten a la Generalitat, que, en funció de les característiques de la fossa, dels objectius per obrir-la i de les possibilitats d'identificació existents de les persones que hi ha inhumades, dóna el vistiplau o no perquè s'obri. En el cas que es consideri que es pot obrir, la Generalitat sufragarà l'exhumació. Cal dir, però, que aquest comitè fa més d'un any que no es reuneix, tot i que té previst fer-ho aquest mes de desembre. Malgrat tots els entrebancs, s'han anat duent a terme exhumacions d'urgència allà on han aparegut restes òssies. Això ha passat bàsicament a la zona de la batalla de l'Ebre.

“Cal conscienciar la societat de la magnitud de la repressió franquista”

Quins creus que han estat els principals encerts i errors que s'han comès en aquest tema?

L'encert és que hem aconseguit que es conegui, que se'n parli, que per fi sigui un tema públic, després de tants anys de silencis còmplices i interessats. L'error més visible és que, malgrat la suposada voluntat existent per actuar de la manera més exhaustiva possible en relació al tema, no s'hi han dedicat els recursos econòmics necessaris. La Generalitat, almenys, ha fet una llei pròpia, un protocol d'exhumació, una sèrie de decrets per a les actuacions amb les fosses comunes. Però el següent pas, que és fer realment possible l'exhumació i la dignificació d'aquestes fosses, no ha estat possible perquè no s'hi ha destinat cap partida econòmica. Al final, el que determina l'interès real d'un govern per a certes qüestions és que hi destini recursos i, en aquest cas, des de l'any 2008, això ha succeït amb comptagotes i només per a accions molt puntuals.

“L'exhumació i la dignificació de les fosses no ha estat possible perquè no s'hi ha destinat cap partida econòmica”

Quin és el camí que cal seguir ara?

A Catalunya, es tenen localitzades moltes fosses comunes, tant de soldats com de civils. S'hauria de practicar una senyalització i una dignificació sistemàtiques dels indrets on se sap que hi ha aquestes inhumacions. S'hauria de destinar una partida anual perquè es practiquessin almenys algunes exhumacions cada any. És una vergonya que tinguem restes de persones que van donar la seva vida lluitant per la llibertat o, tant se val, que van ser obligades a anar a la guerra o, simplement, van ser represaliades per les seves idees... és una vergonya que encara

estiguin soterrades de manera indigna en sepultures massives, sovint fora dels cementiris i sense cap reconeixement.

Què ha representat per a tu una investigació com la del mestre Benaiges?

Emocionalment, és una experiència molt enriquidora perquè és un cas paradigmàtic de l'ús de la història, de la investigació històrica, que et connecta amb el present, amb neguits de la societat del present. Els historiadors podem anar als arxius, podem descobrir fonts i documents, construir teories i hipòtesis i generar debats historiogràfics, però el cas del mestre Benaiges és l'exemple que també podem aportar, amb el coneixement del passat, emocions al present. Les investigacions al voltant de la seva figura han fet que la família, els antics alumnes, els veïns de Bañuelos i la seva gent de Mont-roig hagin pogut recuperar la memòria que els franquistes ens van voler arrabassar. No ho han aconseguit. S'ha fet una mica de justícia sobre tanta ignomínia.

Quina valoració global faries del tractament que ha tingut la memòria històrica de la repressió franquista des de la fi de la dictadura?

Negativa. A Catalunya, no ha estat fins fa ben poc que alguns poders institucionals, a causa de la pressió social, han començat a tractar i ajudar l'estudi de la repressió franquista. Encara cal molta feina per conscienciar la societat de la magnitud de la repressió franquista en totes les seves formes -afusellats, morts per bombardeigs, presoners, exiliats, depurats. Hi ha hagut molt d'oblit, molt silenci i molta por, encara ara. Cal remarcar que, en l'àmbit historiogràfic, a Catalunya, ja s'havien fet estudis rigorosos que van permetre conèixer l'abast d'aquesta repressió, en concret, la relacionada amb els morts en consells de guerra o pels bombardeigs patits a la rereguarda. Pel que fa a morts en combat i altres àmbits, encara cal investigar molt. ◀

tinta sonora
IL·LUSTRACIÓ | SAMARRETES | COMERÇ JUST

WWW.TINTASONORA.COM
INFO@TINTASONORA.COM
TELÈFON 655802158

RADIO PICA
www.radiopica.net

productes de la terra

El portal de venda de productes dels PPCC

www.productesdelaterra.cat

apunta't a l'ecologisme social
ecologistesenaccio.org/catalunya

Impossible

300 grups lluitant per un món sostenible i just

Aquells cinc dies d'anarquia

Els Amics del teatre de Cercs i Anònim Teatre presenten a Berga una obra basada en els fets de Fígols de 1932, quan es va proclamar la República Comunista Llibertària

Isaac Vilalta
@La_Directa

Del 18 al 23 de gener de 1932, es va produir una vaga general revolucionària a l'Alt Llobregat. La van engegar les filadores de la Colònia Carme, va ser corresposta pels miners de Sant Corneli i es va estendre riu avall, a una dotzena de pobles de la conca del Llobregat i el Cardener. Es va proclamar la primera República Comunista Llibertària.

“Si vols morir a l'edat més sana,/ podrit de pit, trencat d'esquena,/ si vols matar els teus fills de gana,/ vine a la mina a passar pena (...)”. Així comença *Fígols 1932. La Revolta*, una petició dels Amics del Teatre de Cercs a l'escriptor berguedà Jordi Cussà, a mig camí de la voluntat teatral i la recuperació d'un capítol històric tan sorprenent com oblidat. I és que el que va passar aquella primeria de l'any 1932 va ser efímer; “la vida d'una flor és tan breu com aquells cinc dies d'anarquia a Cardona, Berga, Fígols, Súria i Sallent”, en paraules de Federica Montseny.

Una dotzena de pobles del Berguedà i el Bages van suprimir la propietat privada i la moneda

Les miserables condicions de vida i el desencant amb la República van engendrar una vaga del tèxtil i la consegüent solidaritat dels miners a l'Alt Berguedà, a Sant Corneli. De seguida es va desplaçar riu avall, seguint les ribes del Llobregat i del Cardener. La vaga general revolucionària i la proclamació del Comunisme Llibertari no es va aturar a Berga, sinó que va continuar cap a Gironella, Puig-reig, Sallent, Manresa, Santpedor, Cardona... En total, una dotzena de pobles van hissar la bandera roja i negra, a més de desarmar guàrdies civils i sometents i suprimir la propietat privada i la moneda. En resum, van canviar el sistema. Cinc dies després, però, l'exèrcit va tallar en sec la revolta amb una repressió duríssima. Va ser intens, però breu i displicent en la memòria oficial. Una altra cosa és la retentiva col·lectiva. Sant Corneli, Fígols, Cercs i tot el Berguedà, la riba del Llobregat i la del Cardener són terres casades amb la mineria i les his-

Durant la revolta es va desarmar a guàrdies civils i sometents / ISAAC VILALTA

'Fígols 1932. La Revolta' es va estrenar a la sala Polifuncional de Sant Corneli amb totes les entrades venudes el 30 de novembre / ISAAC VILALTA

tòries i les batalletes de la gent més veterana recorden el que passava al territori i, d'alguna manera, eviten que els *Fets de Fígols* caiguin en l'oblit. Per això, els actors i les actrius -aficionades i alguna fins i tot verge en l'ofici- van demanar a Jordi Cussà -veterà en l'art del teatre i premiat en el gremi de l'escriptura- que els escrivís una obra de teatre per recuperar l'espai que va del 18 al 23 de gener de 1932.

“Per mi, escriure teatre és relativament senzill. Busques la història i un personatge i, a partir d'aquí, a treballar”, admet Jordi Cussà. “En aquest cas, el Pri-

eto (sic) -Manuel Prieto, asturià de naixement, 30 anys d'experiència a la mina i líder dels miners de Sant Corneli- és, de fet, l'únic personatge real”. Dalt l'escenari, divuit actors i actrius aficionades dels Amics del Teatre de Cercs i d'Anònim Teatre de Berga. La directora, Eva Sánchez, nascuda a Sant Corneli, on va viure fins als catorze anys, habituada a la interpretació però novella en la direcció, explica: “Per a mi, era un gran repte perquè mai no havia dirigit i perquè començava de zero amb el grup. Però els actors han crescut molt durant els assajos”. “És

una obra molt emotiva. Quan van penjar cartells perquè la gent del poble que volgués hi participés, la primera reunió es va omplir, tot i que la colònia és petita. Hi havia gent que deia que res de pujar a l'escenari, però sí d'ajudar en el que es pugui. Aquí hi ha gent que mai no ha fet teatre!”, continua Sánchez. Una obra sobre la mina a Sant Corneli és com un Macbeth a qualsevol teatre de l'Escòcia profunda. “És una temàtica que desperta moltes emocions... la mina, què suposava baixar a les galeries, com costava guanyar-se el pa... El públic s'hi sent reflectit, pels pares, pels avis... El meu pare era miner i jo mateixa vaig viure al costat de la boca de la mina fins als catorze anys!”.

Fígols 1932. La Revolta, en efecte, ha emocionat. Es va estrenar -amb totes les entrades venudes- el 30 de novembre a la Sala Polifuncional, al carrer de l'Economat de Sant Corneli, uns metres i uns quants revolts més amunt del bloc miner de Sant Josep, més amunt encara que la colònia Carme, situada a les primeres esses de la carretera que puja. La colònia tèxtil on va començar tot plegat. És per això que no sorprèn la comunió entre artistes i públic. El mateix Cussà admet que el tema el va atrapar: “Desconeixia el tema, però vaig remenar, vaig preguntar, vaig investigar i vaig acceptar escriure sobre la revolta més ingènua i més naïf que he conegut mai. Que es pensessin que arrencant una revolta aquí dalt aconseguirien una vaga a tot l'Estat... Bé, un llibre t'il·lustrarà molt millor, jo m'he quedat amb la part més humana”. L'escrit de Cussà ha estat revisat per les historiadors Alba Boixader i Rosa Serra -actual i antiga directora del Museu de les Mines.

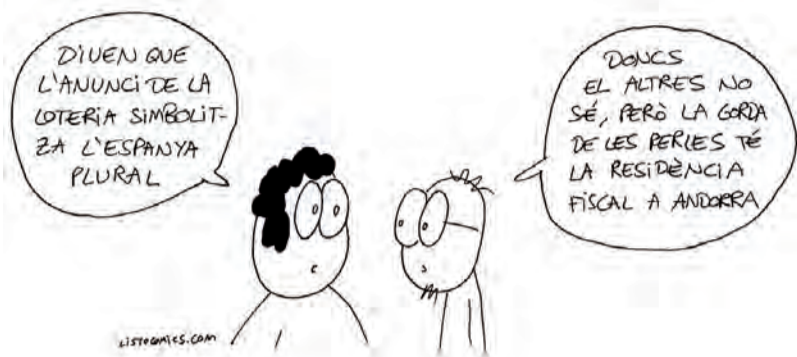
Les filadores de la Colònia Carme van iniciar una vaga general revolucionària el 18 de gener de 1932

L'obra es podrà veure al Teatre Municipal de Berga el 15 de desembre. “Esperem que, a partir d'ara, ho ensenyin a l'escola. A nosaltres, no ens ho havien explicat mai, sempre havia quedat tapat”, recorda Eva Sánchez. “No s'explicava ni com a anècdota. Ostres, això va passar aquí, on he viscut sempre? Ei, que aquesta gent van canviar el sistema durant cinc dies i van tenir els Nassos de fer-ho en una colònia molt petita! Saps què? Estaria bé, ara, un canvi de sistema”. I així, a les fosques i cantant “L'himne del miner”, s'acaba la ficció teatral. El record històric, mentrestant, clama per sortir de l'oblit. ◀

+info

Fígols 1932. La Revolta
Codirecció i autoria: Jordi Cussà
Codirecció: Eva Sánchez
Anònim Teatre
Diumenge 15 de desembre
Teatre Municipal de Berga
<https://www.facebook.com/AnonimTeatre>

POCA BROMA.

Segons els últims informes, **J.A Benítez** va morir per consum d'estupefaents, per una condició cardíaca delicada, per la contaminació ambiental de Barcelona, per l'acumulació de toxines deguda a la ingesta perllongada de xaurmes fets amb carn de baixa qualitat i per l'exposició continuada a la radiació del telèfon mòbil. Ah, i per uns copets de no sabem qui; però això últim encara no està clar.

Mentre creix la indignació popular, a la classe política sembla que només li interessa satisfer els interessos de les oligarquies. Per la seva banda, la UE no ofereix altra cosa que polítiques d'austeritat al país.... Com? Que de quin país parlem? D'**Ucraïna**, que no és evident? De quin país us pensàveu que parlàvem?

Tot a punt per la celebració del **dia de la Constitució**. Per homenatjar la Carta Magna, considerat un "text viu i il·lusionant" per la plataforma Som Catalunya, Somos España, està previst que Boadella faci una lectura dramatitzada d'alguns dels seus passatges, mentre Loquillo en música alguns articles a ritme de swing.

Loteria Fernández

Experts en repartir il·lusió

1er premi de 600.000 €

per manifestar-se davant la seu d'un partit polític en jornada de reflexió

premis de 30.000 €

per aturar un desnonament o cremar una bandera

i milers de premis de 1.000 €

per manifestar-se amb la cara tapada, per insultar un policia, etc.

PERQUE NO SAPS MAI QUAN ET TOCARÀ!

NO #Llei Mordassa

CONTRA

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito

LA NIT EM 'CROWDFON'

'Crowdfunding': Ètica per a joves 'hackers'

Catorze.cc ens proposa un projecte de micromecenatge que ens ha enamorat: elaborar materials educatius per transmetre l'ètica *hacker* i la cultura col·laborativa a les escoles.

En lloc d'ensenyar eines digitals, proposen que el jovent assimili valors i metodologies -com l'ètica de compartir i el lliure accés a la informació, la transparència, el treball col·laboratiu i horitzontal o les lògiques de la intel·ligència col·lectiva- per poder-les aplicar a les seves experiències a Internet i en altres àmbits de la seva vida.

<http://goteo.org/project/etica-para-jovenes-hackers>

DARTH VADER

El hacktivisme com a animal de companyia

L'advocat David Maeztu ha publicat al seu Twitter les imatges d'una conferència on la Guàrdia Civil alerta dels perills del terrorisme a l'Estat espanyol, entre ells, el del *hacktivisme*.

David Maeztu @davidmaeztu

El hacktivismo como forma de terrorismo en España para Guardia Civil...
pic.twitter.com/fLe6GVoCFu

96 RETUITS 13 PREFERITS

9:42 del matí - 26 Nov, 13

JRMora @JRMora @davidmaeztu ¿El de arriba pone "Ecoterrorismo"?

Sergio Carrasco @sergiocm @davidmaeztu Y son apartados de nacionalismo extremista y radicalismo? Debo ser corto...

David Maeztu @davidmaeztu

CAMPANYES

El manifest del bon conèixer des de l'Equador

L'Equador va camí de convertir-se en el país dels somnis per Barrinternet.

L'aposta del govern pel programari lliure, amb la recent crida a la societat per elaborar de manera transparent l'esborrany de la primera llei per acollir la idea de transformar els conceptes del procomú en polítiques públiques.

Des del grup FLOK society que està impulsant el canvi de matriu productiva cap a la societat del coneixement, han llançat el manifest del bon conèixer. Perquè el coneixement sempre vol ser lliure i compartit. T'animes a firmar-lo?

EL BON CONÈIXER

El coneixement ha de ser reconegut com un patrimoni de tots els éssers humans, fruit de les seves més de 4.000 generacions, inesgotable i disponible gràcies a les noves tecnologies i a les tradicions ancestrals. Per tant, no hem de privar les societats d'accedir, beneficiar-se i participar activament d'ell.

El bon conèixer és la base sobre la qual s'assenta el bon viure. L'accés als sabers ancestrals, la cultura, la ciència i la tecnologia és el que permet el veritable progrés de la societat. Qualsevol cosa diferent a això significaria una disminució de la qualitat de vida dels pobles, situació totalment inacceptable.

Existeixen exemples reals d'economies socials del coneixement comú i obert a petita i mitjana escala que funcio-

nen. Ha arribat l'hora que un país aposti per desenvolupar aquests models productius, més enllà de les experiències fragmentades i locals que, avui dia, componen les xarxes de coneixements lliures.

El disseny i la implementació d'una economia social del coneixement comú i obert ha de ser el resultat de l'esforç conjunt, participatiu i col·laboratiu d'agents socials (comunitaris i ciutadans), institucionals i investigadors (expertes i activistes que nodreixin al procés amb la seva experiència) i ha de reflectir les formes i els valors de la societat del coneixement que esperen construir.

<http://buenconocer.org>

ACCÉS LLIURE A LA CULTURA

Es filtren tres relats de J.D. Salinger a Internet

L'escriptor nord-americà Jerome David Salinger era un home reservat. Atabalat per l'èxit brutal de la seva obra més coneguda (*El vigilant en el camp de sègol*), Salinger va fugir del reconeixement públic i es va aïllar, fins al punt que una de les seves últimes voluntats, quan va morir

el 2010, era que cap de les seves obres inèdites fos publicada fins l'any 2051. Però tres dels seus relats han saltat a la xarxa i ja es poden llegir (això sí, en estricte anglès). Així doncs, si us ve de gust, googlegeu una mica, descarregueu-los i llegiu-los. No sabem què n'opinarà Extremoduro... de llegir llibres.

MONGUERS

Com fer el 'monguer' amb el Whatsapp

Seguir aquests passos:

- 1- Obre whatsapp
- 2- Afegeix-te tu mateixa com a contacte (el teu número)
- 3- Envia't un missatge
- 4- Respon

via @lajele

Tercera trobada d'Experiències de transformació: parlem de l'educació crítica

DEL 6/12 AL 8/12
EL PRAT DE LLOBREGAT

Durant tres dies, gairebé vint entitats de tot l'Estat exposaran setze processos d'educació emancipadora duts a terme a diferents territoris. Des d'una xarxa d'escoles rurals a Castella la Manxa fins a projectes d'economia solidària com la Comunitat autofinancera de dones de Vilafranca del Penedès, passant per l'Ecomarxa pel decreixement d'Ecologistes en Acció o diferents projectes comunitaris urbans o rurals. La trobada és una posada en comú d'experiències creatives, que reivindicuen els drets de les persones o que cerquen solucions, alternatives o canvis concrets en la societat, l'economia i la cultura. La mateixa trobada es concep com una experiència d'educació crítica i transformadora. A l'hora d'organitzar el programa, s'han tingut en compte aspectes com la perspectiva feminista i la visió local-global. Així doncs, hi trobarem entitats estatals, experiències de l'Amèrica Llatina –com el Programa Democràcia i Transformación Global (PDTG) del Perú– o associacions del barri de Sant Cosme del Prat, on tindrà lloc la trobada. En aquesta línia, l'indret escollit per celebrar les jornades és l'Alberg Centre de l'Esplai, un espai construït sota criteris de sostenibilitat.

La trobada també comptarà amb la presència d'expertes del sector de l'educació. Així, la periodista i consultora en igualtat de gènere Alicia García Santos i el pedagog Jaume Martínez Bonafé seran els encarregats d'obrir les jornades, amb una taula dedicada als *Reptes de l'educació per a la sostenibilitat de la vida*.

Tota la programació i les adreces d'interès es poden trobar a:

<http://experienciasdetransformacion.entrepueblos.org/es>

DJ05 /12

BARCELONA

Aturem el desnonament d'Anna Castells!

9h Carrer del foc, 8. Convoca: PAH

Activitats al Banc Expropiat

11h Classe de castellà. 18h Taller de tango i milonga. 19h Reunió grup de Xaingra (Mercat d'Intercanvi) 19h Taller d'iniciació a la guitarra. 19:30h Assemblea de gestió del Banc. Travessera de Gràcia, 181. Més info: bancexpropiatgracia.wordpress.com

DV06 /12

BARCELONA

Activitats al Banc Expropiat

18h Classes de català. 18h Acompanyament emocional. 20:30h Classe de swing. Travessera de Gràcia, 181 Més info: bancexpropiatgracia.wordpress.com/

SANT HILARI SACALM

Festa del Tornem-hi

Inici de les activitats a l'Hostal Fugarolas. Programació: DV 6/12 19h Taller de pintura: textures. Capvespre 20h Batucada amb els Guilleables. Inici a la plaça del general Moragues. Inauguració de l'exposició *El Procés*. Sopar popular. 23h Concert Electric Oniric Fishes. Lloc: Hostal Fugarolas. C. Montsolís, 31.

DS07 /12

SABADELL

Jornada Llibertària

Programa: 18h Xerrada: *Necessitat d'una organització formal anarquista*. 20:30h Sopador vegà. 22h Jam session i concert amb Vaga o Muerte i altres grups per confirmar. Lloc: Local CNT-AIT. C. Passatge Edgardo Ricetti, 16. Org: Grup Anarquista Sedició i Col·lectiu Llibertari Gata Àcrata de Terrassa. Més info: grupsedicio.noblogs.org

SANT HILARI SACALM

Festa del Tornem-hi

Continuació de la programació: 11h Taller de llibre d'artista 14h dinar popular. 16h Taller de gravat. 18h Curtmetratges. 20h Dansa contemporània. *Musa*, amb Joana Rafé. Sopar Popular. 23h Concert amb el grup Xarró. Lloc: Hostal Fugarolas. C. Montsolís, 31

DG08 /12

BARCELONA

Cinefòrum sobre muntatges:

Sacco e Vanzetti

19h Banc Expropiat de Gràcia. Travessera de Gràcia, 181. Més info: bancexpropiatgracia.wordpress.com

SANT HILARI SACALM

Festa del Tornem-hi

Continuació de la programació: 10h Mercat d'art. Taller gratuït per a la canalla: Pintem l'habitació 113. Visita a les habitacions d'artista. Acció a l'habitació 309: Piromana d'Argos. 13h Subhasta d'art a preu de cost i sorteig de la panera artística. Lloc: Hostal Fugarolas. C. Montsolís, 31.

DM10 /12

BARCELONA

Taller d'anàlisi crítica del discurs

Per descriure les principals eines teòriques i analítiques que se solen emprar en l'ACD. Taller de tres sessions, la primera és aquest dimarts i les dues següents són el dijous 12 i el divendres 13 de desembre. 18h Ateneu Roig. C. Ciudad Real, 25. Vila de Gràcia. Més info: escriure a libelularoja@gmail.com

CORNELLÀ

Jornades contra la impunitat i els abusos de poder

18h Seu de la CNT-Cornellà. C. Florida, 40, local 2 A. Taller de samarretes i banderoles. 19h Xerrades sobre els casos de Jorge Bolancel (Cornellà), Carlo Giuliani (Gènova) i Yolanda (Madrid).

DC11 /12

BARCELONA

Les possibilitats de la posada en marxa de polítiques amb prou radicalitat democràtica i capaces de superar la paràlisi actual

18:30h Seu de CCOO. Via Laietana, 16. Amb Josep Fontana i Joan Subirats com a ponents i Joaquim Sempere com a moderador. Tercera taula de les jornades *Per una sortida democràtica de la crisi*. Més info: www.cetede.org

Jornades contra la impunitat i els abusos de poder

19h Campus Raval UB. C. Montalegre, 6. Xerrada sobre els casos de Pedro Álvarez i Juan Andrés Benítez, amb la presència de les advocades.

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
| Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
| Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com
| Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org
| Ràdio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintoniza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Tv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gillpollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de l'aigua

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 5

La falca anticiclònica es desplaça fins al centre de França. Ambient més estable i sense núvols. Boires a Lleida.

DIVENDRES 6

Les altes pressions incrementaran la inversió tèrmica, amb més fred de nit a les valls i més suavitat a les muntanyes.

DISSABTE 7

L'anticicló agafarà força i la pressió pujarà per sobre dels 1030 milibars. Les boires s'aferraran a Lleida i durant el matí a Osona.

DIUMENGE 8

Cada dia que passi tindrem un ambient més suau durant les hores diurnes, exceptuant les planes de Lleida i Osona.

DILLUNS 9

Boires ploraneres i en alguns casos amb acumulació de gelbre a les planes interiors. A la resta sol i bonança.

DIMARTS 10

Cap canvi a la vista. Valors de 20 graus sovintejaran al migdia. Boires fredes i humides a les planes interiors.

/ ROBERT BONET

«Sardenya i Còrsega encara funcionen com a colònies»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Quan comences a resseguir la història de Sardenya i Còrsega?

Els algueresos naveguem sovint d'una illa a l'altra i això permet observar els lligams que mantenen ambdues. La inquietud neix estudiant un Erasmus a Barcelona, on m'adono que els casos d'aquestes illes interessaven molt per les seves semblances amb el cas català. Tenen una llengua pròpia i, com Catalunya o el País Basc, han patit tensions nacionals.

A l'Alguer, el català té la mateixa connotació política que als Països Catalans?

En tenia durant els anys 60 i 70 per la influència del partit Sardenya i Llibertat, de Rafael Caria. Era la llengua popular i d'integració i se'n va reivindicar l'ús després que el govern italià no complís amb la Constitució, que parla de respectar les llengües minoritàries. Avui, per a les generacions més joves, l'alguerès ha quedat despolititzat i, sobretot, es defensa el seu valor patrimonial.

Pot reforçar el sentiment independentista de Sardenya?

Depèn de la lectura que se'n faci, perquè l'Alguer ha estat una ciutat envaïda per la corona catalanoaragonesa a l'edat mitjana. Per això, els algueresos encara qualifiquen els catalans de *continentals*.

La petjada imperialista encara és visible?

La mateixa creu de la bandera sarda és d'origen aragonès, igual que el sistema de regne. Dos elements que, curiosament, s'han transformat en icones de la resistència. Després, tenim restes de l'etapa Mussolini, que va intentar repoblar Sardenya d'italians creant municipis com Fertilia, situat a l'altra riba de l'Alguer i on, avui, es refugien els pròfugs de l'antiga Iugoslàvia, que majoritàriament són d'origen toscà. Tampoc cal oblidar la costa Maragda -on Silvio Berlusconi té una finca-, un indret que, amb els anys, ha esdevingut un parc temàtic. Si alguna cosa vincula històricament Sardenya i Còrsega és que són

“Un canvi geopolític a Catalunya estimularia el sobiranisme a les dues illes i afavoriria el català de l'Alguer”

llocs estratègics on les diferents potències marítimes -des dels catalans, als genovesos o els romans- han tingut bases. Sardenya encara té bases italianes i Còrsega, franceses.

Quins són els conflictes més urgents que han d'afrontar?

Primer, la connexió amb el continent, ja que, fins avui, ha sigut més barat viatjar d'Itàlia a Sardenya que a la inversa. Sardenya depèn de la metròpoli en matèria energètica, però, si fos

una zona franca, com s'ha reivindicat des del segle xx, podria gestionar millor la seva economia perquè pagaria menys taxes. Tant Sardenya com Còrsega encara funcionen com colònies i això es manifesta amb l'ocupació militar, però també amb l'impacte que provoca el turisme.

El turisme afavoreix el benestar?

Qui troba feina dins el sector és per tres mesos. En canvi, amb la independència política i econòmica -ara hi governen sucursals dels grans partits italians-, Sardenya i Còrsega podrien bastir un sistema productiu propi basat en l'agricultura i la ramaderia i una indústria menys agressiva que l'actual, que a Sardenya és vista com una segona colonització.

Què poden aprendre els Països Catalans d'aquestes illes?

Fóra bo que hi potenciéssim el contacte i l'intercanvi cultural, en lloc de mirar cap al nord Europa. També podríem compartir la manera de gestionar el turisme -uns i altres ens trobem amb el repte de preservar la costa- i la immigració, respecte a la qual cal un discurs comú sobre com acollir els nousvinguts.

Una eventual independència de Catalunya pot ajudar els respectius moviments secessionistes?

Un canvi geopolític a Catalunya els estimularia, sens dubte. I, pel que fa al català de l'Alguer, afavoriria el seu coneixement i la seva protecció, ja que tindria un Estat amb la mateixa llengua reconeguda a Europa al darrere. ◀

Marcel A. Farinelli

Historiador alguerès

Sardenya i Còrsega han sofert, històricament, diversos processos colonials. Això les ha castigat, però també les ha dotat d'una gran mixtura cultural. El sard conté paraules del català i el castellà, mentre el cors és similar al toscà i a l'italià del sud. Tot plegat inspira la cantant Franca Masu i altres artistes alguereses que utilitzen el català com a llengua vehicular. Marcel A. Farnielli s'ha submergit en els dos arxipèlags i ha estudiat els episodis que han provocat un fort sentiment de resistència davant la tutela forana entre la població d'aquests territoris. Llicenciat en Història per la Universitat de Florència, Farnielli ha indagat sobre el tema al llibre 'El feixisme a l'Alguer' (Angle) i als articles escrits per les revistes d'història sarda i algueresa 'Passato & Presente', 'Insul' i 'Ebre 38'. Avui, des del Grup de Recerca en Estats, Nacions i Sobiranes de la UPF, actualitza aquesta anàlisi amb l'esperança que serveixi per apropar les dues illes a la resta de pobles i nacions de la Mediterrània.